

Erdély és Bánság kis- és középiparosainak hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Önkön, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége és a Timisoarai Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete hivatalos lapja. Egyesülve a Timisoarai „Az Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-gal.

„Tiszteld a tisztas ipart!”

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Ce conține și ce nu conține proiectul legii meseriilor

De Iuliu Reinhart

Meseriașii din România au format o nouă sectă: secta așteptătorilor de minuni. Fiecare așteaptă marea minune care ar fi menită să-i ajute, să iasă din greutățile crizei economice. Fiecare speră că va reveni timpul când se spunea că: „Das Handwerk hat einen goldenen Boden” meseria are fundament de aur.

Ca o minune irealizabilă a așteptat decenii deardând modificarea legii industriei, iar acum Camera Meseriașilor. Acum însă când minunea începe să se realizeze și apare proiectul Camerelor de Meserii, cu părere de rău trebuie să constatăm, că la ceace ne am așteptat nici pe departe nu ne satisface și nu ne va schimba situația spre bine.

Așa am învățat și așa ne a învățat ani deardând și experiența, că acea lege este bună, care codifică principiile fixate de viață, și nu aceia, care apucă pe cai noi. Acele legi, care se nasc într-o epocă de dezvoltare aduc cu ele evoluția și dezvoltarea, până ce legile sancționate într-o epocă de depresiune economică vor rezulta stângărire, înăbușire și decădere. Așa cunoaștem epoci în istoria legilor, cari apără drepturile creditorilor și bagă la închisoare debitorul care nu plătește. În altă epocă iar se pune mai presus de toate apărarea debitorului în dauna creditorilor, ca converziunea, reducerea dobânzilor, etc. și de

multe ori debitorul primește avantaje nemotivate. Sunt iarăși epoci, când fiecare lege înseamnă înmulțirea drepturilor a libertății, iar alte epoci aduc cu ele pierderi de drepturi și restrângerea libertății, prin măsuri severe stângăresc mișcarea liberă care este baza oricărei dezvoltări economice.

Nouă la toți ne plac măsurile drastice, când e vorba să fie îndreptate contra altora, însă ne ating foarte neplăcut, când sunt aduse contra noastră.

A l urmă legea să fie bine deslușită, precisă, ușor de priceput, să nu se poată interpreta greșit și mai ales să cuprindă toate în sine și să nu se refere la regulamente, ordine ministeriale, pentru că din aceste se nasc caosurile, nimeni nu va știa ce este permis și ce nu, pentru că legea și regulamentele aduc dispoziții opuse.

Acum am așteptat dela o nouă lege a meseriilor, ca nu numai să apără meseriașii, ci să-i sprijinească în munca lor, să-i ajutoreze și să le pună cât mai puține piedici în drumul lor. Să le înmulțească drepturile, să le dezvolte autonomia, să le fie prietenul sincer dela naștere până la moarte, punând meseriile pe baze solide, pe care fiecare să-și poată edifica prosperitatea și să-și poată asigura existența.

Am dori ca proiectul dlui Ing. Victor Ionescu să reprezinte numai un pasaj la o lege mai perfectă

Dl. Ing. Victor Ionescu, șeful serviciului meseriilor din Ministerul Industriei și Comerțului, bun cunosător al industriei naționale a întocmit noul proiect de lege a meseriilor, despre care a făcut un recenzământ în ultimele trei numere ale „Meseriașului” Dl. Victor eVterany Dr., jurisconsultul Sindicatelor Profesionale al Patronilor din Timisoara pe larg, prevăzându-l prețioase comentarii.

Proiectul de lege desigur este o operă valoroasă, însă am dori să credem, că este numai un proiect premergător al unei legi și mai perfecte.

Noul proiect de lege cuprinde numai meseriile, precum spune meserii cari nu pot fi învățate decât prin o pregătire profesională și o practică îndelungată. Că cari anume meserii sunt acestea nu se precizează de către lege, ci rezervă acest drept regulamentului de aplicare și chiar ordinelor ministeriale ulterioare, ca care meserie este cuprinsă în lege, deci în privința aceasta domină o deplină incertitudine. Meseriile fixate sunt după aceia legate de condiție severă de capacitate, timp de ucenicie a cărui durată se fixează de către minister, după aceia examenul, a cărei condițiuni tot de minister sunt fixate și la urmă o practică de doi ani, legitimată prin carnetul de muncă vizat de autorități.

Drepturile câștigate sunt respectate, însă la ucenici numai dacă au îndeplinit deja doi ani, altfel cad sub prevederile normelor stabilite de noua lege

ESTE BUN ȘI EXAMINAREA UCENICILOR, ÎNSĂ CE SE VA ÎNTÂMPLA CU ACELA CARE CADE LE EXAMEN?

O noutate este față de starea actuală examenul practic de ucenic, care urmează a fi de-

pus de către ucenici după împlinirea stagiului. Materialul examenului precum normele examenului se vor stabili pentru fiecare meserie de către regulamentul legii. Examenele se țin în capetele de județe de 4 ori pe an, iar comisia de examinare este compusă din delegatul Ministerului de Industri, delegatul Camerei de Meserie și din maestrul care a instruit ucenicul. Taxa examenului este 250 lei, exceptând meseriașii constructori — dacă nu este vorba de mici zidari sau dulgheri — Lei 500. Localul pentru examen îl va pune la dispoziție Primăria respectivă precum și atelierul dacă este nevoie pentru probă practică. Procesul verbal referitor la examen va fi înaintat Camerei de Meserii, care la rândul ei va elibera certificatul de capacitate.

Până acum ar fi toate bine, dacă candidatul reușește la examen. Însă decând există examene nici căderile nu sunt excluse. Care nu reușește la școală, este obligat a repeta clasa și nu este exclus că va cădea și de mai multe ori. Ceva fi atunci? Va începe din noua ucenicie? sau dacă de exemplu maestrul este de vină că ucenicul nu a învățat se va trimite la alt maestru, sau un astfel de ucenic nu va mai putea deveni meseriaș? Studentul dacă cade repetent se trimite ca ucenic la un ciobotar, însă dacă un ucenic devine corigent nu se poate trimite ca student.

ȚINEREA UCENICILOR ESTE UN PRIVILEGIU

Rămânând la chestiunea uceniciei menționez că în proiectul de lege este introdus ca noutate, că ținerea de ucenici este un privilegiu. Camera de meserii va stabili din 2 în 2 ani, că care meseriaș anume are dreptul de a angaja ucenici și numărul acestora. Aceste tablouri se vor afișa la pri-

merie, iar contra lor se poate apela la Uniunea Camerelor de Meserii. Astfel se poate întâmpla, că unii meseriași cari nu doresc să angajeze ucenici vor primi dreptul, până ce aceia cari ar dori se țină nu vor primi autorizația. Să presupunem că politica se incuibă și aci și dacă de exemplu comitetele de conducere la camerele de meserii vor fi național-jărâniști vor proteja desigur partizanii partidului, iar partizanii celui alt partid, să zicem Iunian vor fi deposezați pe dreptul lor de a ține ucenici, sau vor lăsa repetenți la examen ucenicii acestora. Și în așa fel îl poate stânjeni la angajarea de ucenici, pentru că art. 25. spune că dreptul de a ține ucenici poate fi pierdut dacă se constată că „nu se tratează cum se cade ucenicul.”

Așa în teorie este foarte frumos lucrul, hărta primește orice, însă în realitate ce repercusiune va avea asupra meseriilor nici nu se poate prevedea.

SFANTA BIUROCRATIE ÎNAINTEA PORTILOR

Politica economică a țării tinde ca să devină din stat agrar în stat industrial; pe de o parte ca să putem prelucra noi însuși materialul nostru brut, pe de altă parte ca să ne emancipăm dela produsele streine. Din punct de vedere social țelul este ca tinerimea care nu se poate plasa în agricultură să-și găsească în industrie viitorul și traiul.

Astfel de proiect retrograd însă, dacă devine lege, nu va facilita aceasta. Pentru că dacă cineva nu e apt pentru o carieră de meseriaș, viața îl va înlătura și așa deacolo și aici nu se poate proceda la fel ca la școli. Acolo dacă Statul nu poate plasa mulțimea care a depus matura, îndepărtează pe cei mai slabi prin înăsprirea examenelor din licee. Cei îndepărtați dela profesiunile libere și dela agricultură trebuiesc însă plasați undeva și nu putem face mulțimi întregi nenorocite prin un numeros-clausus artificial, pentru că numeros-claususul vieții ne a diminuat și așa numărul ucenicilor. În decurs de trei ani a scăzut numărul ucenicilor în școala de ucenici la jumătate și existențelor în școala de ucenici la jumătate și există categorii de meserii întregi, cari din cauza crizei economice nu mai țin deja nici acum ucenici, pentru ce să accentuăm această criză încă și artificioasă? Pe de altă parte cred că este nedreptat că să se stabilească de către autorități privilegiul de a ține ucenici, fiindcă sistemul nostru economic este bazat pe libera concurență și o asemenea intervenție însemnă înseamnă neglijarea liberalismului economic, ceace numai în limitele unei economii model s'ar putea realiza. Însă și abuzuri ar putea surveni ușor și vom fi expuși ca birocrația să ne amenințe suplînirea muncitorilor calificați.

ESTE AMENINȚATA LIBERA EXERCITARE A MESERIILOR . . .

Și în privința exercitărei meseriilor conține grave constrângeri noul proiect de lege, prin aceia că mărginește exercitarea meseriei pe teritoriul unei Camere de Meserii. Autorizație pentru exercitarea meseriei pe întreg teritoriul țării numai ministerul poate elibera. Dacă vreun meseriaș dorește să-și schimbe domiciliul este obligat a suferi întregul demers al unei noi meseriaș. Sucursale numai sub conducerea unui meseriaș, care îndeplinește toate condițiile unui meseriaș de sine stătător pot fi deschise și funcționa. Ministerul va fixa prin ordin ministerial acele categorii de meserii cari nu se pot exercita în atelier decât la fata locului. Se poate întâmpla, că un zugrav din Arad preia o muncă în Vinga și aco-

asta numai atunci o va putea executa, dacă trece la Camera de Meserii din Timişoara. Dacă însă doreşte să exercite meseria pe întreg teritoriul ţării, trebuie să solicite autorizaţiune ministerială, ceace, pe lângă starea actuală birocratică poate să ţină luni de zile.

Un meseriaş poate să obţină şi mai multe brevete industriale, însă capacitatea trebuie s-o dovedească pentru fiecare aparte primind pentru fiecare autorizaţiune separată. Meserii intrudite poate exercita, însă că care sunt aceste meserii intrudite se va fixa prin ordine ministeriale.

Fiecare meseriaş are dreptul de a executa munca angajată în întregime, chiar dacă parte se ţine de alte categorii de meserie, însă numai dacă munca integrantă nu depăşeşte împreună cu materialul 40 la sută din costul întregii munci.

UN MACELAR, UNA MAGAZIE...

Până acum meseriaşul şi a putut vinde ori unde produsele, în viitor numai în atelier, sau în prăvălia aflătoare în acelaşi imobil cu atelierul său. Deci un macelar nu poate ţine o prăvălie separată. De exemplu în Arad cărnăţarul Eisele, conform noului proiect de lege numai în atelierul din Str. Spiru va putea vinde produsele sale, în prăvălia sa aflătoare în Piaţa Avram Inacu nu. Iar în Piaţa Avram Iancu nu va putea să-şi deschidă un atelier fiind oprit de autorităţile sanitare. I-şi va putea vinde produsele şi pe piaţa săptămânală precum la târgurile de ţară. Autorităţile comunale pot autoriza însă şi desfacerea produselor meseriaşilor streini, până acum acest drept numai consiliile judeţene l-au avut la avizul Camerei de Comerţ şi Industrie.

Proiectul mai decide, că acele categorii de meserie oare deci cad sub prevederile de capacitate, însă se consideră de industrii mari precum de industrie casnică sau agricolă nu cad sub prevederile acestei legi, totuşi nu se consideră de meserie nici ocupaţiunea anteprenorilor de construcţii. Ceace se consideră ca industrie mare sau fabrică şi ca industrie casnică se va stabili prin regulamentul acestei legi.

ASOCIARE OBLIGATORIE...

Meseria de acum înainte nu se va mai putea exercita pe lângă angajarea unui conducător de atelier cu capacitatea cuvenită, ci acela care doreşte a exercita o meserie condiţionată de capacitate este obligat a se uni cu un meseriaş care posedă capacitatea necesară. Văduve şi orfanii pot continua meseria după moartea meseriaşului, dacă angajează un meseriaş cu capacitatea necesară ca conducător de atelier. Meseriaşii au dreptul de a intrerupe meseria timp de 2 ani, fără de a-şi pierde drepturile şi dacă exercită iarăşi meseria un an o poate intrerupe iar pentru 2 ani din nou. Brutarii, macelarii, hornarii numai după anunţarea prealabilă de 4 săptămâni i-şi vor putea intrerupe meseria.

Articolul 36. din proiect asigură acum prin lege, că instalaţia şi sculele indispensabile nu se pot sechestra sau lichida. Sub instalaţie şi scule indispensabile înţelege fără de care nu pot lucra în mod raţional două persoane în atelier. Eu sunt sigur, că Dl. Ministru al Industriei va menţine acest pasagiu, însă dñii Miniştri al muncii şi finanţelor foarte problematic.

Atelierele instituţiilor publice, scolile profesionale, penitenciarele, institutele corecţionale, orfelinătele etc. care execută lucrări aparţinătoare unei meserii au dreptul de a primi comenzi dela alte instituţii de stat sau dela particulari, şi au dreptul de a-şi vinde produsele lor, cu rezerva însă ca conducătorii atelierelor lor să aibă autorizaţie în regulă, că atelierele să funcţioneze în baza unor regulamente aprobate de Ministerul Industriei, prin care să se prevadă că atelierele să aibă bugete separate de cele ale instituţiilor cărora aparţin şi că prin aceasta să se prevadă pentru ele aceleaşi sarcini de chirie, lumină, încălzit, amortizări, materii, impozite ca şi pentru atelierele particulare pentru a nu le face acestora concurenţă neloială.

Prin aceasta nu s'a satisfăcut vechea dorinţă a meseriaşilor că meseriile legate de capacitate să nu poată fi exercitate de fabrici, şcoli sau instituţii publice, deci în privinţa aceasta nu este nici o schimbare.

MULT ALAI CU MIC EFECT

Cu autorităţile industriale se ocupă articolul V. din proiect. Brevetele industriale le eliberează pentru teritoriul unei regiuni Camera de

VERWANDLUNG DES SPEISEZIMMERS

Wer den Werdegang der Speisezimmer-Einrichtung rein unter dem Gesichtspunkt des Gebrauchswertes betrachtet, muss zugeben, dass sie sich ständig in Fluss befindet. Sieht man von den „Urmöbeln“ — Tisch und Stuhl — ab, die grundsätzliche Wandlungen ihrer Wesensstruktur nicht erfahren haben, so bleibt unsere Betrachtung auf das „Gehäusemöbel“ der Speisezimmer-Einrichtung begrenzt. Es ist aus Hauptstück des Esszimmers mit dem uns schon lange in Fleisch und Blut übergegangenen Fremdwort „Büfett“ benannt worden, und ich will davon absehen, festzustellen, seit wann wir es als solches kennen, da mir kunsthistorische Erörterungen hier fernliegen. Seiner Entwicklung aus dem „Geschirrschrank“ können aber diejenigen unter uns, die der mittleren Generation angehören, ohne weiteres nachkommen, wenn sie sich das Büfett der 80-er und 90-er Jahre des vorigen Jahrhunderts ins Gedächtnis zurückrufen, und auch noch die Entwürfe aus der Zeit des Jugendstils lassen sich von jener Grundform ohne weiteres ableiten. Man erfasse nur das damals modische, verhältnismässig schmale aufrechtstehende Möbelstück in seinen Gesamtmassen: die Zerlegung in Ober- und Unterbau mit Abstellplatte zwischen beiden ist der wesentliche und einzige Gesichtspunkt der es vom eigentlichen Geschirrschrank unterscheidet. War bis dahin der obere Teil dieses Möbelstückes immer noch als verstellbarer Schrank ausgebildet, so begann er allmählich dahin zu verkümmern, dass zur Schau- stellung mehr oder weniger kostbaren Essgeschirrs oder einzelner Tischgeräte die Schranktüren verglast wurden oder ganz wegblichen und der obere Teil sich in ein Bord auflöste, bis er mehr und mehr in den gleichzeitig als Abstellmöbel verwendbaren Unterbau aufging. Dieser breitete sich immer mehr in der Horizontale aus, einerseits als Zugeständnis an die horizontale Linie in der Geschmacksrichtung, andererseits — wie es die Unlogik und Unberechenbarkeit einer Modesache häufig mit sich bringt — in Widerspruch zu dem durch die Ungunst der Zeitverhältnisse immer mehr verknäpften Wohnraum.

Neben diesem Hauptmöbelstück unserer Speisezimmer-Einrichtung war lange Zeit ein

Zusatzmöbel in Gebrauch, das die damit zum Ausdruck gebrachte Geistesarmut auch mit nichts anderem als einem Fremdwort zu bezeichnen imstande war: die „Kredenz“, aus dem neben dem Büfett vielfach erwünschten Abstellitisch hervorgegangen und schlussendlich in Verknüpfung ihres ehemaligen Zwecks nur noch gedankenlos als Miniaturbüfett ausgebildet. Vielfach war ihr eigentlicher Zweck bald so weit in Vergessenheit geraten und ihre Tischplatte so hoch, dass die Bequemlichkeit, das aufgetragene Geschirr abzustellen, darunter zu leiden hatte und auch die Kredenz zum rein dekorativen Stück herabsank. Heute ist sie als Teil der „vollständigen Garnitur“ so ziemlich vom Markt verschwunden, wozu auch die Beschränkung im Wohnraum nicht unwesentlich beigetragen haben mag; was freilich nicht verhindert, dass als Austauschgegenstand in der „kompletten“ Einrichtung geschäftstüchtiger Möbelhändler häufig genug die „Vitrine“ erhalten muss. Denn nachdem vom Büfett jeder Aufbau verschwunden ist, fehlt immer wieder ein gesichertes und staubfreies Gelas zur Schau- stellung einzelner Stücke. Aber der Notwendigkeit, die Einrichtung auf das Allereinfachste zu beschränken, ist auf die Dauer kein Widerstand entgegenzusetzen. Mit dem Wohnungsprogramm nach mehr oder weniger amerikanischem Zuschnitt haben wir uns allmählich abgefunden. Auch die vorhandenen grossen Wohnungen müssen vielfach geraumt werden und verfallen, soweit irgendeine Möglichkeit besteht, der Unterteilung. Die mehr vom repräsentativen Gesichtspunkt getragenen Speisezimmer-Einrichtung bleiben auf Sonderfälle beschränkt und dürfen für unsere Handelsware, von der hier die Rede sein soll, nicht als ausschlaggebend gelten. In vielen Fällen benutzt man aus Gründen der Raumbegrenzung das Esszimmer gleichzeitig als tageliches Wohnge- las. Diesen Verhältnissen Rechnung tragend ist schon seit einiger Zeit das Universalmöbelstück, der „kombinierte Wohn- und Speisezimmer- schrank“ auf den Markt gebracht worden, an dem das Unmöglichste leider wieder die Bezeichnung ist. Jedenfalls versucht er die verschiedensten Zwecke in sich zu vereinigen und absorbiert damit das Büfett. Ausser als Geschirrgelas und Likörschrank („Hausbar“) sind ihm daneben andere vom Büfett nicht vertretene Verwendungsmöglichkeiten zugewiesen.

HAZI ALDAS

Blau né képet törölve panaszkolja a rabbinak, hogy nem képes az urával békességben élni.
— Tizenegy dolgot kell tartanod, — mondja a rabbi — és akkor nem lesz semmi baj.
— Betartom, csak mondd, mik azok.
— A tiszparancsolat és a — szád.

JAPAN DÖMPING

— Mondja, kellner, japán sört csapolnak maguk?
— Nem kérem, de miért tetszik kérdezni?
— Mert ott a tükör alatt annak az úrnak ferdén áll töle a szeme.

MA MÉG NEM

— Anyuka, igaz, hogy az új szobalány madár?
— Miért lenne madár?
— Azt mondta neki apuka: édes kis madaram...
— Hát akkor holnap az is lesz. Repülni fog...

Hajmoso

hajszerítő

készülékek és más

fodrászati cikkek

olcsón, szakszzerűen

Köszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.

vöit Dengi-ház.

Meserii, iar pentru întreaga țară Unirea Camerelor de Meserii. În caz de refuz solicitantul poate apela, în care caz Ministerul va decide în ultima instanță.

Despre brevetele industriale trebuie conduse registre, introducând autorizațiile eliberate, anularile de autorizații și schimbările de reședință, pentru a se putea constata ori și când numărul brevetelor industriale. Tot astfel vor ține și primăriile în evidență meseriași din raza lor.

Că cât de mult se îngrijește proiectul de lege de binale meseriașului, reese și din acela, că atât primăriile cât și polițiile prin organele lor prevă-

zute cu legitimații vor avea dreptul de a inspecta ori și când atelierele meseriașilor și dacă vor constata abateri dela legea meseriașilor sunt autorizati a incheia procese verbale de contravenție pe care le vor înainta la camera de meserii, în afară de capetele de județ, în același localități unde se află cel puțin 50 de meseriași, camera va putea delega unu sau mai mulți meseriași cu inspectarea atelierelor, despre care vor raporta camerei. În cazul că vre-un meseriaș nu va permite accesul delegaților în atelierul său, se poate cere asistența poliției sau a jandarmeriei (Va urma.)

Mit tartalmaz a Ionescu-féle hivatalos ipartörvénytervezet és mit nem tartalmaz?

Irta: Reinhart Gyula.

Románia kézműiparossága új felekezetté alakult át: a csodavárók felekezetévé. Várja a csodát, amely lendít rajta egyet, hogy kikapaszkodjék a gazdasági mélységből. Reméli, hogy eljön ismét az idő, amikor ismét valósággá lesz a régi igazság:

„Das Handwerk hat einen goldenen Boden“, a mesterségnek arany az alapja.

Eljövendő csodának tartottuk már évtizedek óta az ipartörvény megváltoztatását, újabb időben pedig a Kézműipari Kamarát. Most azonban, amikor a csoda kezd valóságos válni és megjelent a miniszteri berkekben az új ipartörvénytervezet, amely már a Kézműipari Kamarákat is magába foglalja, sajnalattal kell megállapítanunk, hogy

nem az ez, amit vártunk, korántsem elégít ki bennünket és nem javít majdan a helyzetünkön.

Ugy tanultam és ezt sok évi tapasztalat is igazolta, hogy az a törvény jó, amely bizonyos, az élet által megállapított elveket kodifikál és nem olyan, amelyik új csapásokon halad.

Azok a törvények, amelyek egy fejlődő korszakban születnek meg, haladást és emelkedést hoznak magukkal, míg a gazdasági süllyedés korszakában szentesített törvények a megkötöttséget, az elnyomást, a visszafejlődést eredményezik.

Igy például vannak a törvények történetében korszakok, amelyek a hitelező jogait védik s börtönnel sújtják a nemfizető adóst. Más korszakban pedig túlteng az adós védelme a

hitelező hátrányára, mint a konverzió, kamatleszállítás és gyakran nem elege inokolt előnyökhöz jut az adós. Vannak ismét korszakok, amikor minden törvény jogkiterjesztéssel jár s szabaddá tesz mindent, viszont más korszak jogelvonást, a szabadságok visszafejlődését, szigorú rendszabályokat léptet életbe, amelyek akadályozzák a szabad mozgást, holott ez életető eleme minden gazdasági fejlődésnek.

Ugy vagyunk vele, hogy mindnyájan szeretjük a szigorú rendszabályokat, ha azokat másokkal szemben érvényesítik, de rendkívüli módon fáj, ha velünk szemben alkalmazzák azokat.

Végül legyen a törvény világos, szabatos, könnyen megérthető, félre nem magyarázható s főképpen döntsön el mindent a szövegében és ne hivatkozzék a végrehajtási utasításra, miniszteri rendeletre, mert ebből származnak az annyira káros kaoszok.

Senkisé tudja, mit szabad és mit nem, mert a törvény és rendeletek egymástól eltérően intézkednek.

Az új ipartörvénytől azt vártuk, hogy az iparosságot nemcsak megvédi, hanem munkájában támogatja, segíti és minél kevesebb akadályt gördít az útjába. Jogait kiterjeszti, autonómiáját fejleszti, hűséges barátja és támogatója a bölcsőtől a sirig; szilárd alapelvre helyezi a kézműiparosságot, amelyet hozzásegít, hogy jólétét felépíthesse és boldogulását biztosítsa.

Szeretnők hinni, hogy Ionescu mérnök úr tervezete csak átmenet egy tökéletesebb törvényhez

Ionescu Victor mérnök, a keresk. és ipariügyi minisztérium ipari szakosztályának vezetője, Románia kézműiparának alapos ismerője készítette el az új ipartörvény tervezetét, amelyet dr. Veterány Viktor, a timisoarai Ipari Szindikátusok ügyésze ismertett három előző lapszámunkban és bőven, csaknem szószerint közölve paragrafusait, értékes kommentárokkal látta el azokat.

A tervezet bizonyára értékes munka, de szeretnők hinni, hogy mégis csak átmeneti tervezet a definitív, ennél tökéletesebb törvényhez.

Az új törvénytervezet csak a kézműipart öleli magába, — amint magát kifejezi, — iparágakat, amelyek hosszabb tanulást és gyakorlást igényelnek.

Hogy melyek ezek az iparágak, nem mondja ki a törvény,

hanem a végrehajtási utasításnak, sőt későbbi miniszteri rendeletnek tartja fenn, hogy melyik ipar tartozik ide, tehát

e tekintetben teljes a jogbizonytalanság.

A felölt iparágak szigorú képesítéshez vannak kötve. tanoncdó, melynek tartamát a miniszter szabja meg, azután a vizsga, melynek feltételeit szintén a miniszter szabja meg, végül a két évi gyakorlat, amelyet hatóságilag láttamozni munkakönyvvel kell igazolni.

A szerzett jogok épségben maradnak, de a tanoncoké csak akkor, ha a műhelyben két évet már eltöltöttek, egyébként az új törvény szakaszai az irányadók.

Szent Bürokrácia a kapuk előtt...

Az ország gazdaságpolitikájának vezetésére odairányul, hogy agrárországból ipari üző országgá legyünk;

egyrészt nyersanyagunkat mi dolgozzuk fel, másrészt függetlenítsük magunkat a külföldi ipar-

Az eddigi állapotokhoz mérten

az a gyakorlati tanoncvizsga, amelyet a tanonc tanideje után tartozik letenni.

A vizsga anyagát minden iparágra vonatkozólag, valamint a vizsgáztatási eljárást, a törvény végrehajtási utasítása fogja rendszabályozni. Vizsgát a megyei székhelyen éspedig évenként egyszer tartanak. A vizsgáztató bizottságok elnöke az iparügyi miniszter technikai személyzetéből kiküldött miniszteri biztos, a kézműipari kamara kiküldöttje és a tanonc tanítómestere. A vizsga díja 250 lej, építőiparosoknál, ha nem kis-közművesről vagy ácsról van szó, akkor 500 lej. A vizsga helyiségét, úgyszintén az esetleg szükséges műhelyt a polgármesteri hivatal köteles rendelkezésre bocsátani. A vizsgáról szóló jegyzőkönyvet a Kézműipari Kamarához terjesztik be, amely azután kiállítja a képesítésről szóló bizonyítványt.

Eddig rendben van a dolog, ha a vizsga sikerül.

Azonban, amióta vizsgák vannak, a bukás sincsen kizárva.

Aki az iskolában megbukik, osztályt tartozik ismételni, sőt az sincsen kizárva, hogy többször is megbukhat. Mi lesz akkor itt a helyzet? Újra kezd a tanonckodást? Esetleg ha a mester hívás abban, hogy a tanonc nem tud, más mesterhez fog-e kerülni, vagy az ilyen bukott tanonc többé nem lehet iparos?

A diákot, ha megbukik, elküldik suszterinas-nak, de ha a suszterinas megbukik, ugyebár nem mehet el diáknak?

A tanonctartás mint privilegium és a privilégium, mint politikai eszköz.

Hogy a tanonckérdésnél maradjak, ujtás a törvénytervezetben az, hogy a tanonctartás privilegium lesz. A Kézműipari Kamara alapítja meg két évről két évre, melyik iparos tarthat tanoncot és hányat. Ezen kvalifikáló lajstromokat kifüggesztik a városházán és két héten belül meg lehet felelkezni a Kamarák Szövetségéhez. Így megtörténhet, hogy

iparosok, akik nem vesznek igénybe tanoncot, engedélyt kapnak azok tartására, míg mások, akik szegődteni akarnak, nem kapnak rá engedélyt.

Tegyük fel azt az esetet, hogy

a politika ide is beférkőzik és — mondjuk — Kézműipari Kamara vezetősége nemzeti-párti, amely a saját pártjához tartozó iparosokat a tanonctartás kérdésében érvényesen felül pártolhatja, míg más politikai pártokhoz tartozó mestert, — mondjuk — a Unian-pártit, megfoszthatja a tanonctartás jogától, vagy annak tanoncait a vizsgán megbukathatja. Így is akadályozhatja a tanoncszegődtesben, mert a tervezet 25-ik szakasza kimondja, „nu se trateaza cum se cad. „ce-nicul“, azaz nem kezelte illendő módon a tanoncot.

Igy, teóriában, nagyon szép dolog, a papíros elég türelmes ennek leírására, azonban hogy a gyakorlatban milyen mélyreható következményei lesznek ennek az iparra vonatkozólag, teljesen beláthatatlan.

termékektől. Szociális szempontból pedig az a feladat,

hogy az ifjúság, amely a mezőgazdaságban nem tud elhelyezkedni, találjon az iparban megélhetést és jövőt.

Ilyen retrograd irányú tervezet azonban, ha törvénné lesz, nem fogja ezt elősegíteni. Ha valaki nem az ipari pályára való, az élet ügyis előpri onnan. Itt nem szabad ugyanolyan módon eljárni, mint az iskoláknál. Ott, ha az állam nem tudja az érettségizett tömegeket elhelyezni, buktatással távolítja el a gyengébbeket a középiskolából.

A lateiner és agrár pályákról leszorítottakat azonban mégis el kell valahol helyezni és nem lehet mesterséges numerus claususával tömegeket szerencsétlenné tenni, mert az élet numerus claususa ügyis megtépázta már a

Ne fizesse külföldi készülékekért, gépekért a magas árat. vámot, illetéket, vegyi, festék és laboratóriumi készülékeket, aluminiumból előállított készülékeket versenyképesen, olcsón gyárt és jav.!

Strzalka János réz- és lémáru üzeme Arad, Calea Saguna 110 sz. ajajt

tanoncaink számát.

Az aradi tanonciskolai tanulók száma 3 év alatt a felére csökkent és egész sorozat olyan iparag van, amely a krízis következtében már nem alkalmaz tanoncokat. Minek ezt még mesterségesen fokozni? Másrészt pedig igazságtalannak tartom a tanonctartásnak privilégium-szerűleg hatóságok által való megállapítását.

Gazdasági rendszerünk a szabad versenyen épül fel és ilyen mély beavatkozás a gazdasági liberálizmus semmibe vévése, mely csak egy tervgazdaság keretein belül képzelhető el. De visszaélések is könnyen lehetségesek és ki lesznek annak téve, hogy

a szent bürokrácia posványja elsorvasztja szakmunkásaink utánpótlását.

Gúzbakötés veszélye fenyegeti az ipar szabad gyakorlását . . .

Az ipar gyakorlásának tekintetében is súlyos megszorításokat foglal magában az új törvénytervezet, mert az ipar gyakorlását a Kézműipari Kamara területére korlátozza.

Az egész ország területére szóló ipargyakorlási engedélyt csak a miniszter adhat.

Ha máshol akar letelepedni az iparos, az egész engedélyezési és átigazolási eljárást végig kell szenvednie. Fióküzletet csak úgy csinálhat, ha annak élére teljes jogú iparost állít. A miniszter rendeletileg állapítja meg, melyek azok az iparágak, amelyeket műhelyben nem gyakorolhat a mester, csak a helyszínen.

Megtörténhetik, hogyha az aradi festő Vihgán vállalt munkát, csak úgy tudja azt elvégezni, ha az aradi Kamarából átlet a timisoarai Kamarába. Ha pedig az egész ország területén akar munkát vállalni, miniszteri engedélyt kell kérnie, ami a mai bürokratikus állapotok mellett hónapokig eltarthat.

Több iparigazolványt is nyerhet egy iparos, azonban a képesítést mindegyikre külön kell igazolni és az egyes iparágak üzésére külön engedélyt is kap. Rokoniparágakat üzhet ugyan, de hogy mely iparágak állanak egymással rokonságban, miniszteri rendelet fogja megállapítani.

Minden iparos jogosítva van a vállalt munkát teljes egészében elvégezni, még ha az más iparágához is tartozik, ha ez az idegen kiegészítő munka nem tesz ki többet anyaggal együtt, mint a munka 40%-át.

Egy mészáros, egy üzlet . . .

Eddig az iparos bárhol eladhatta készítményeit, most csak a műhelyben, vagy ugyanazon ingatlanban lévő üzletében. Tehát a hentes nem tarthat külön üzlethelyiséget. Így például az aradi Eisele hentes, az új törvénytervezet szerint a Spiru-uccában lévő műhelyében eladhatja készítményeit, az Avram Iancu-téren már nem. Viszont az Avram Iancu-téren nem csinálhat műhelyt, mert azt az egészségügyi hatóság tiltja. Eladhatja terményeit még a helybeli hetipiacon, valamint az országos vásárokon is. A községi szabályrendeletek azonban megengedhetik idegen iparosoknak is az árusítást. Eddig ezt csak a Kereskedelmi és Iparkamara meghallgatása után a megyei tanács engedélyezhette.

Kimondja a tervezet, hogy azok az iparágak, amelyek képesítés alá esnek ugyan, de ha vagy a házi, vagy a mezőgazdasági ipar fogalma alá esnek, nem tartoznak ezen törvény alá ugyancsak nem tartoznak ide az építkezési vállalatok. Hogy mi a gyáripár, illetve nagyipar és mi a házi-ipar, a törvény végrehajtási utasítása fogja meghatározni.

Társulni kell . . .

Üzletvezetővel ezután az ipar nem folytatható, hanem társulni kell egy képesített iparosnak, ha képesítéshez kötött ipart akar valaki üzni. Összegegy és árva az iparos halála után folytathatja az ipart, ha képesített iparost mint üzletvezetőt alkalmaznak. Jogában fog állani az iparosnak üzemét 2 évig szüneteltetni, anélkül, hogy jogát elvesztené és ha ismét egy évig gyakorolja, újra szüneteltetheti két évig. Pékek, mészárosok és keményseprők iparukat csak négyheti előzetes bejelentés után szüneteltethetik meg.

A végrehajtási szakasz jó, de félsz, hogy nem tartják be . . .

A tervezet 36-ik szakasza most már törvénye-

sen biztosítja, hogy az iparos legszükségesebb és nélkülözhetetlen szerszámai és berendezése nem foglalható le és árverezhető el. Nélkülözhetetlen alatt ezen szakaszban az értetik, hogy két ember okszerűen dolgozhasson. En megnyugszom abban, hogy az iparügyi miniszter megtartja ezt a rendelkezést, azonban a pénzügyi és munkaügyi miniszter aligha tartja majd be.

Nem szabadulunk meg a közüzemek konkurrenciájától . . .

A közintézmények műhelyei, az ipariskolák, fegyházak és javítóintézetek a tervezet szerint

A sok bába közt elvész a gyerek . . .

Az iparhatóságokról a tervezet 5-ik fejezete szól. Iparengedélyt saját kerületében a kézműipari Kamara, az egész ország területére a Kamarák Szövetsége ad ki. Elutasítás esetében felbontásnak van helye, végérvényesen a miniszter dönt.

Az iparengedélyekről lajstromot kell vezetni, megszűnéseket, elköltözéseket bevezetni, hogy mindenkor kimutatható legyen az érvényes iparengedélyek száma. Ugyanígy nyilvántartja a polgármesteri hivatal is a saját hatáskörébe esőket.

Hogy mennyire megbecsüli és szíven hordja a törvénytervezet a kézműiparosság javát, kitűnik abból, hogy

vállalhatnak úgy állami munkát, mint magánosoktól felvett rendeléseket, azzal a kikötéssel, hogy iparigazolványuk legyen, az iparügyi minisztérium hozzájárulásával készült szabályzatuk legyen, házber, fűtés, világítás, nyersanyag és adó elő legyenek irányozva, nehogy magániparosoknak szennyes versenyt okozzanak.

Ezek folytán az iparosok régi óhaját, hogy képesítéshez kötött ipart sem gyárak, sem iskolák, sem közintézmények ne vállalhassanak, az új ipartörvény nem oldja meg, tehát e tekintetben semmi változás nem lesz.

a polgármesteri hivatal és a rendőrség igazolvánnyal ellátott közgei bármikor és akár hányszor ellenőrizhetik a kézműiparosok műhelyeit és ha az ipartörvény rendelkezésével eltérőket tapasztalnak, erről jegyzőkönyvet vesznek fel és ezt a Kézműipari Kamarához terjesztik fel.

A megveszék helyeken kívül, azon községekben, ahol legalább 50 iparos van, a Kamara egy vagy több tagját írásbelileg felhatalmazhatja az ellenőrzéssel, amiről tartoznak jelentést tenni. Ha valamilyen iparos a műhelyébe való belépést meg nem engedve, rendőrségi, esetleg csendőrségi karkaltalom is igénybe vehető.

(Folytatjuk.)

Új igazgató-tanácsok kerülnek az ország összes munkásbiztosító pénztárának élére

A szakkamarák számának csökkentéséről szóló törvény már régen életbe lépett és senki sem gondolt arra, hogy tulajdonképpen nem is a kamarák számának csökkentése volt a törvény tulajdonképpeni célja.

A liberális kormány ezen a törvényen keresztül a munkásbiztosító pénztárakat akarta megtisztítani az előző rezsim emberétől.

Tény az, hogy D. R. Ioaniteşcu minisztersége alatt igen sok betegsegélyzőhöz olyan párthíveket nyomtak be, akiknek választási érdemeiken, vagy jó protektorokon kívül nem volt más jogcímük erre. A liberálisok kormányra kerülésük óta már többször kísérletet tettek a munkásbiztosító pénztárak vezetőségeinek kicserélésére, de nem sikerült. egyrészt a munkásdelegátusok ellenállása, másrészt pedig a törvény kategórikus rendelkezései miatt. Es ennek tudható be kizárólag, hogy a kormányváltás után hat hónappal is meg a nemzeti-parasztpárt kormányzása alatt kinevezett tanácsok állanak a betegsegélyző pénztárak élén.

Amikor a kormány megszavaztatta a professzionális kamarák létszámának csökkentéséről szóló törvényt, a parlamentben heves viták voltak a javaslat több pontja körül, csak éppen a 40-ik paragrafus ment át aránylag csekély ellenállás után. Pedig éppen ez a szakasz az, amely módot adott a kormánynak régi terve megvalósítására. Ez a szakasz ugyanis kimondja, hogy

a szakkamarák által a munkásbiztosító pénztárakhoz és más szociális intézmények vezetésébe kiküldött bizottsági tagok delegációja

a törvény életbe léptetésével automatikusan megszűnik.

Ezen az alapon a munkások, magántisztviselők és kézműiparosok delegátusai egy csapásra megszűntek hivatalbéli tagjai lenni a munkásbiztosító pénztárak vezetőségének.

Ennek a jogi helyzetnek gyakorlati következményeit most akarja leszámolni a kormány. Azáltal, hogy a munkakamarák és egyéb alkalmazotti testületek kiküldöttjei elvesztették a megbízásukat, a munkásbiztosító pénztárak vezetőségei csonkán maradtak. Tagjaiknak több, mint a fele kiesett és a nagyipar reprezentánsai egyedül maradtak benn. Most azután a munkaügyi minisztérium elrendelte, hogy

teljesen új vezetőségeket kell állítani a munkásbiztosító pénztárak élére

és felszólította az összes érdekképviselőket, hogy záros határidőn belül jelentsék be azon megválasztottak nevét, akikből a minisztérium az új munkásbiztosító pénztári vezetőségi tagokat ki fogja nevezni.

DIE GUTE KOCHIN

"Lieber Fred", sagt die Mama zum neuen Schwiegersonn, "meine Tochter kann ebenso gut kochen wie Klavier spielen."

"Ach, das macht nichts", entgegnet Frieda drauf, "wir können ja ins Restaurant essen gehen!"

Mi megkönnyítjük

a bevásárlásait!

Merkur-könyv...

Hét havi hitel...

Az 1932-ik évi régi adóbehajtási rendszert lépteti életbe az új adóbehajtási törvény végrehajtási utasítása.

Részben megszűnik, részben módosul Madgearu drákói szigorúságu és visszaélések sorozatát termelő adóbehajtási rendszere

Csak az adóalany ingatlan-adójára vonatkozik az állam elsőbbségi joga. — Öt évre csökkentették az elévülési időt. — Nem lesznek butoraklárak a pénzügyigazgatóságokon

Csak a rosszhiszemű adófizetőkre alkalmazzák a törvény retorzióit.

A pénzügyminisztérium a napokban tette közzé az adóbehajtási törvény végrehajtási utasítását, amely — éppen úgy, mint maga az új adóbehajtási törvény —

részben megszűnteti, részben módosítja Madgearu drákói szigorúságu és oly sok visszaélésre alkalmas régi adóbehajtási rendszerét.

Az új törvény a jóhiszemű polgárban feltételezi az

adófizetési szándékot és csak a rosszhiszemű adózókkal szemben engedi meg a súlyos szankciók alkalmazását, úgyelve arra, hogy ezzel kapcsolatban visszaélések ne következhesnek be.

A végrehajtási utasítás tálnyomó része tulajdonképpen visszaállítja az 1932. évi adó törvény végrehajtási rendszerének.

Engedmények, kedvezmények és enyhítések az új adóbehajtási rendszerben.

A végrehajtási utasítás részletesen szabályozza a pontosan fizetők engedményeit. A legújabb rendelkezés benne az, hogy

az engedményt csak az adóelőkönyvben elővezetett tételek esedékesnek minősített hányadának teljes kifizetése után engedélyezik.

Mint hogy az első negyedévben az adóelőkönyvben az elsőfokú kivétel van elővezetve, amely a felebezzett kivételek esetében sokkal nagyobb, mint a másod- és harmadfokon véglegesen megállapított összeg.

a kedvezmény igénybe vétele alkalmával, az első negyedévi adófizetésnél az adózónak jóval nagyobb összeget kell kifizetnie, mint a mennyi ténylegesen az első negyedévi esedékesség.

Uj a törvényben az is, hogy aki az egész évre kifizeti az adóját az első évnegyedben, 7 százalékos engedményt kap. Ez a kedvezmény főleg azokra a vállalatokra nézve nagyjelentőségű, amelyeknek kompenzálható állami követeléseik vannak, a melyeknek összege meghaladja az évi adó összegét.

A fizetési felszólításokkal kapcsolatban a régi rendszert állítja vissza, amennyiben évenként csak egyszer adnak felszólítást az egész évi adóra, míg negyedévenként már felszólítás nélkül hajtják be az esedékességeket.

A késedelmi kamatokkal kapcsolatban a kincstár alkalmazkodik a kamattörvény rendelkezéseivel, amennyiben

negyedévenként csak két százalékos növekedést ír elő, ami évi nyolc százalékos késedelmi kamatnak felel meg.

A késedelmi kamatokkal most több védelmet kapnak az adófizetők, amennyiben a végrehajtási utasítás a reklamáció elintézésének ideje alatt megengedi a behajtás folytatását, azonban az elintézésig árvereztetni nem lehet.

A foglalásoknál általában a köztörvény idevonatkozó rendelkezéseit igyekszik alkalmazni a végrehajtási utasítás, ami által megszünteti az ezzel kapcsolatban rendszerre vált visszaélések túlnyomó részét. A legfontosabb rendelkezése az, hogy

csak rendkívüli esetben szállítható el a lefoglalt tárgy, tehát megszűnt az a rendszer, hogy az adóhivatalok raktáraiban menjenek tüntre az adófizetők bútorai és holmijai.

Hasonló a helyzet az árverésekkel kapcsolatban, amennyiben

az árverések csak az adózó lakhelyén tarthatók meg.

A foglalás alól mentesített tárgyak felsorolásánál is figyelembe vették a köztörvény idevonatkozó rendelkezéseit.

Kielégítő módon rendezi a végrehajtási utasítás az állam elsőbbségi jogának kérdését, ami különösen a hitellel helyreállítása szempontjából nagy jelentőségű. Elvben ugyan minden objektumra nézve fentartja az elsőbbségi jogot, azonban

az ingatlanoknál — a zálogjogi előjegyzések sorrendjében — csak az illető ingatlan adójára vonatkozóan áll fenn az elsőbbség, míg más állami és közkövetelés esetében érvényben marad a bejegyzési sorrend, vagyis a fiskus zálogjogi előjegyzését a beérkezés sorrendjében vezetik elő a telekkönyvi törvény rendelkezései szerint.

Az elévülésre vonatkozóan megszüntették a múlt évben először alkalmazott tízévi időszakot és a régi ötéves elévülési határidőt léptették érvénybe. Ezzel a rendelkezéssel igen sok végzési lehetőség szűnt meg a végrehajtási utasítás.

A most kiadott végrehajtási utasítás egyébként a következő főbb rendelkezéseket tartalmazza:

Hol fizetendő az adó?

Városokban az államnak járó összegek csak közpénztárakban fizethetők be.

Lakásán vagy saját irodájában az adófizető semmiféle adót nem fizethet.

Adóhivatalok más adóhivatali körzetbe tartozó adózótól adót nem fogadhatnak el. Kivételt képeznek a pénzbüntetések behajtásából származó összegek. Ugyanis számtalan esetben előfordul,

Enyhítették a foglalási és végrehajtási eljárást

Lefoglalni csak olyan tárgyakat lehet, amelyeknek értékéből a fiskus magát kielégítheti.

Szigorúan tilos olyan tárgyaknak lefoglalása, amelyeknek értéke jóval meghaladja a behajtásra kerülő összeget.

Általában a lefoglalt tárgyat az adózó őrzetében kell hagyni és csak rendkívüli esetekben szállítható el, vagy pedig akkor, ha valamely közösségben, vagy városban szervezeten megtagadják az adó fizetését. A lefoglalt tárgyak csak a pénzügyigazgatóság kifejezett engedélyével rendkívüli esetekben szállíthatók el.

Az adóbehajtási törvény

megengedi a foglalást a fizetési felszólítással egyidejűleg is olyan esetben, ha az adósnak

hogy az adós behajtható vagyona már adóköri körben van, mint az adózó székhelye. Ebben az esetben az adóbehajtást azok a pénzügyi közegsége végzik, amelyeknek körletében található az adós vagyona. A pénzbüntetés behajtásáról értesítik az illetékes adóhivatalt.

A pontos adófizetőknek nyújtott kedvezmények.

Az az adózó, aki a negyedévre esedékes adóját előre kifizeti, a negyedév első 45 napjában 5 százalékos kedvezményt kap, de csak a negyedévi részlet után. A kedvezmény az egyenes- és pótdók (útdókát is beleértve) után számítandó, amely összeg az adóajstromban szerepel. A tőkekamatadó es fizetési adó után ilyen kedvezmény nem igényelhető. Ezt a kedvezményt csak akkor lehet igénybe venni, ha a teljes negyedévi részletet kifizetik. Aki az első negyedévben az egész évre esedékes adóját kifizeti, 7 százalékos kedvezményt kap. A 7 százalékos kedvezmény azon összeg után számítandó, amely az adóajstromban szerepel.

Az örökségi adó az esedékességtől számított 45 napon belül fizethető kedvezményrel. Az esedékesség napja a becslési jegyzőkönyv közlésétől számított egy hónap alatt, ha ezt azonban megfelelőbbézték, a felebezzéstől számított hét hónap.

A behajtási eljárás a fizetési felszólítás kiküldésével kezdődik.

A behajtási eljárás csak az esedékesség lejártától számított 15 nap múlva indítható meg. A behajtási eljárás a fizetési felszólítás kiküldésével kezdődik meg. A pénzügyi év első két negyedévében az adónak első fokon történt megállapításáig a múlt évi adó az irányadó. A fizetési felszólítás is csak az esedékes összegekre lehet kiküldeni.

Az egyenes adókból és pótdókból — az útdókat is beleértve — származó állami követelésekre vonatkozó felszólítás az egész évre vonatkozólag feltüntetendő a fizetési felszólításban. A fizetési felszólítást a pénzügyigazgatóságok közegei közlik az adózóval. A fizetési felszólítást vevény ellenében lehet csak átadni. Ha a fizetési felszólítást visszautasítják, úgy azt hatósági segédlettel felvett jegyzőkönyvben kell megállapítani. A fizetési felszólítás az adózó a tájára kifüggesztendő.

Évi nyolc százalék a késedelmi kamat.

Ha az esedékes negyedév utolsó napjái az adót nem fizetik ki, úgy az minden negyedévben 2 százalékkal növekszik. Az adóajstromokban ezt a növeledést külön rovatban kell feltüntetni, azonban az adóval együtt hajtandó be. Az örökségi adó után csak 5 százalékos évi késedelmi kamap számítható.

Nem végrehajtható az, akinek reklamációja van.

Az az adózó, aki megállapítja, hogy a fizetési felhívásban téves adatok szerepelnek, az illetékes pénzügyi hatóságok adminisztratív jellegű reklamációt adhat be és kérheti az adóbehajtási eljárás megállítását a fizetési felszólítás átvételétől számított 15 napon belül. Az így benyújtott reklamációra megindított vizsgálat tartama alatt a behajtási eljárás folyik ugyan, azonban a végrehajtást nem lehet addig lefolytatni, amíg a reklamációt el nem intézték.

A 200 ezer lejig terjedő összegeknél a reklamációt a pénzügyigazgató, ennél nagyobb összegeknél pedig a pénzügyminisztérium intézi el.

csak árú-vagyona van.

Szükség esetén azonban foglalás vezethető még a fizetési felszólítás előtt is, de ehhez a pénzügyigazgatóság kifejezett engedélye szükséges.

Elárverezni a lefoglalt tárgyat csak akkor lehet, ha a fizetési felszólítás kézbesítésétől számított 15 nap letelet.

Foglalás eszközzése céljából az adóvégrehajtás bezárt lakásba, vagy elhagyott ingatlan területére nem hatolhat be csak rendőri segédlettel és megfelelő jegyzőkönyv felvétele mellett.

ASZTALOS URAK

Sztraz, jó minőségű épület- és műbutor tanyókat renakivül olcsón szerezhetnek be

AUFRICHT fatelep, Cal. Vict. 1-2, telef. 69
Jutányos gép-farmagmunkálás

Milyen határidők lejártá után perdülhet meg a dob?

Ha az adót a foglalás jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül nem fizetik ki, úgy elrendelhető az árverés.

Az árverési határidő nem lehet kevesebb, mint a foglalástól számított 25 nap,

az árverési hirdetményt pedig az árverés határideje előtt legalább 7 szabad nappal, vagyis 9 nappal a határidő előtt kell kifüggeszteni és az adózóval közölni.

Árverés az adós lakhelyén, vagy nyílt helyen,

munkanapokon és délelőtt 10 órától délután 6 óráig tartható meg.

Ha az árverésen az adózó az elért árat a tárgy értékéhez viszonyítva túlalacsonynak találja, úgy a végrehajtónak kötelessége ezt mérlegelés tárgyává tenni és nem ítélni oda az árverésre kerülő tárgyat.

Az árverés eredményét közölni kell a pénzügyigazgatósággal, amely dönt az árverés érvényesítéséről, vagy újabb árverést tűz ki. Ez az eljárás ismétlődő meg második is és

csak a harmadik árverésen adható el a tárgy bármilyen áron.

tak, úgy nemcsak a követelés eredeti tulajdonosának, hanem annak is kell igazolnia az adó kifizetését, akire a követelést átruházták.

Milyen állami adókövetelések bírnak elsőbbségi joggal?

Az államnak, közintézménynek, autonóm pénztáraknak, megyéknek, községeknek, szakmai kamaráknak adókból és illetékekből származó követelése

elsőbbségi joggal bírnak az adós ingó és ingatlan vagyonára.

Az ingatlanokat illetőleg az elsőbbségi jog csak az ingatlanra vonatkozik, amelyet az utolsó öt évben vetettek ki. Esetekben az elsőbbségi joghoz nem szükséges a bekebelezés. Az öt évnél régebbi állami követelések behajtása nem esik állami privilégium alá, ha azokat nem bekebelezte be, azonban megelőzik a nyílt hitelezők követeléseit.

Az államnak autonóm pénztáraknak, megyéknek, községeknek és mindenféle közintézménynek járó követelések öt év alatt évülnek el. Az öt év a legutolsó megállapítható keltezésü behajtási okirattól, vagy pedig a behajtás elmulasztásának esetén az adóajztromba való bejegyzéstől számítandó.

Milyen tárgyak mentesülnek a foglalás alól?

A foglalás, illetőleg árverés alól mentesített tárgyak a következők:

a) Ágyak, ágynemű, ruha, háztartási felszerelési cikkek, amelyek feltétlenül szükségesek az adózónak és családjának.

Háztartási tárgyak alatt értendő családtagonként egy szék és egy ágy, továbbá az asztal, szekrény, főzőkemence és a családtagoknak szükséges evőeszközök.

b) Két igás állat, egy tejelő tehén, vagy négy kecske, vagy hat juh, az adózó választása szerint, a kéthónapra szükséges takarmánnyal, valamint a vetőmagvak.

c) székér, vízhordók, eke, vagy más hasonló szerszámok és szállítóeszközök.

d) Bármilyen szabadfoglalkozásának szükséges könyvei.

e) Gépek, szerszámok és felszerelések, amelyek valamely mesterség, vagy foglalkozás gyakorlására szükségesek, 15.000 lej értékig az adós választása szerint.

f) Katonai felszerelés

A köztisztviselők, magántisztviselők fizetését, továbbá a nyugdíjak csak egyharmadrészen foglalhatók le.

Ha valamely ingatlan tulajdonos ingatlanát bérbeadja, úgy a bérbevétele lefoglalható az adóhátralék fedezése céljából. A foglalási jegyzőkönyvet közölni kell a bérbevevővel is, aki a bért mindaddig az illetékes adóhivatalhoz fizeti be, ameddig az adó teljes összege kifizetést nem nyer.

Zárgondnokot csak a pénzügyminiszter nevezhet ki.

Ha valamely vállalat nagyobb összegű adóval tartozik és megállapítható, hogy a vállalat rosszhiszeműleg nem fizeti adóját, úgy az illetékes pénzügyigazgatóság zárgondnok kinevezését kérheti a vállalathoz annak költségére. Zárgondnokot csak a pénzügyminisztérium nevezhet ki. A zárgondnok működése azonnal megszűnik, mihielyt az államnak fizetendő összeg teljes kiegyenlítését nyer.

Mikor árverezhető az ingatlan?

Ha az adózó ingó vagyonából az adóhátralék nem hajtható be, úgy az illetékes adóhivatal az adózó ingatlanát is elárvereztetheti, azonban csak a pénzügyigazgatóság kifejezett engedélyével. A pénzügyigazgatóság az árverés elrendelését a telekkönyvtől kéri.

Mikor az adóalany a bírósághoz felelbe.

Az adózó a foglalási jegyzőkönyv, valamint a zárgondnok kinevezése és más hasonló behajtási eljárás ellen a bíróságnál is keresetét védelmet és pedig 50 ezer lejig terjedő ügyekben a járásbírósnál, a többi esetekben pedig a törvényszéknél. Kontesztáció esetén az adózók semmisség terhe alatt kötelesek a kontesztált össze-

get a kontesztálási határidőn belül letétbe helyezni.

Közpénzt csak az vehet fel, aki igazolja, hogy az adóját kifizette.

Aki közpénztártól, államtól, vagy más közintézménytől valamely összeget vesz fel, előzetesen igazolnia kell adókönyvével esedékes adójának kifizetését. Ha valamely követelést átruház-

Tisztújító közgyűlést tartottak a targusecuesci asztalosok

Miért kellett megszüntetni a társulati önszegélyző temetkezési egylet működését? — Targusecuescen is céhszokások szerint avatják föl a díszmestereket.

Június 23-án tartotta a targusecuesci asztalos-ipartársulat, mint az ipartestület kebelében alakult szakosztály, évi rendes közgyűlést.

Kovács István elnök a megnyitó beszédében visszapillantást vetve a múltba, megemlítette, hogy ezen a helyen Isten segédelméből már 11-ik-szer üdvözlő az asztalos ipartársulat tagjait évi közgyűlésük alkalmával. Sajnálattal fejezte ki, hogy évtizedes elnöksége alatt egy év se hozott annyi veszteséget a társulatra, mint a múlt esztendő. Nem volt elég a nehéz gazdasági helyzet, hanem még a kérelhetetlen halál is nagy csapást mért a társulatra, mert 5 tagját szőlította el.

A szokásos jegyzőkönyv-hitelesítés, valamint Hamar Zoltán pénztáros és Szőke Imre ellenőr jelentése után D. Pál Lajos ref. lelkész, az asztalos ipartársulat új tagja tette le az ünnepélyes fogadalmat az ujonnan belépő fiatal asztalos mesterekkel: Gál Árpád, Demé Ferenc és Pál Lajossal együtt.

Az eskü után Kovács elnök meleg szeretettel üdvözölte D. Pál Lajost és a három fiatal asztalos mestert. Isten segédelmét kérte a felesküdt tagokra, hogy a társulat erkölcsi előhaladásában a legnagyobb munkát fejthessék ki.

Elnök ezután a társadalombiztosító törvény intézkedésére tér át, amely kötelezővé teszi az összes munkaadók belépését. Ez tette lehetetlenné a társulat kebelében alakult önszegélyző temetkezési egylet működését, amelynek tavalyi számadása 9400 lej veszteséggel zárult. Ennek folytán önmagától kell megszűnnie e segélyegyletnek, miután a társulat pénztára tovább nem tud hitelt nyújtani.

Majd az asztalos-ipartársulat kebelében alakult szakosztály ügyrendjének néhány pontját olvassa fel az elnök, utána pedig bejelentette Tóth Balázs és Hamar Zoltán 25 éves munkálkodását az asztalos-ipartársulatban. E negyedszázados munkájának elismeréseképpen indítványozta, hogy f. év augusztus 19-én a régi céhszokások szerint mindkettő asztalosmesterré avattassék. A

közgyűlés az elnök indítványát nagy lelkesedéssel fogadta és az avató ünnepély rendezésére előkészítő bizottságot küldött ki. A közgyűlés befejező része a lejárt tisztségek betöltése volt. A közgyűlés a régi tisztikart bizalmával tüntette ki. Az elhúnyt Vajna Károly titkár helyét dr. Várhelyi Ödönnel töltötték be, jegyzővé pedig Vajna Albert asztalosmestert választották meg egyhangulag.

TÖRTÉNNEK MEG CSODÁK...

Olyan az alábbi történet, mintha a mesés könyvből vettük volna át:

Különös módon jutott vagyonhoz Simon Géza budapesti borbély. A múlt héten megjelent nála egy közjegyző és bejelentette egyik régi vendégének halálát, akit Simon sok esztendő óta borbélyként a borbély ösztöne sajnálkozásának adott kifejezést a haláleset miatt, mert, mint mondotta, az öregurat nagyon szívába zárta. A közjegyző erre elővett egy iv papírt és a borbély elé tárta. Az írásban ez állott:

Egész életemben csak olyan emberekkel találkoztam, akik rosszakaratauk voltak velem szemben. Erkölcseleg igyekeztek letörni, megbántottak, megkínzottak. Csak Simon Géza, öreg borbélyom viselkedett tisztességesen velem szemben, pedig egyetlen kézművesületébe került volna, hogy keresztülvágja a nyakamat. Ügyvédem el fogja vinni hozzá halálom hírét. Ha ösztöne részvét mutatkozik viselkedésében, úgy legyen övé egész vagyonom.

Az ügyvéd kielégítőnek találta a borbély arcán mutatkozó részvétet. Simon Gézának már kezében van öreg vendégének nagy vagyon, amely most már jog szerint őt illeti meg. Hír szerint Simon Géza a kapott pénz egy részével felfrissíteni kívánja régi üzletét.

ÖRÖKSÉG

— A kedved kedves fia, nagyságos asztalosom, nagyfokú tudományosságát árul el. Vajjon kitől örökölte a szép tulajdonságot?

— A tudományt tölem, a szomjúságot az apjától.

VALLASOSSÁG

— Nem szoktatok odahaza ebéd előtt imádkozni? — kérdezi a tánti Mórckától.

— Mi nem, csak a papa.

— És mit imádkozik a papa?

— Azt mondja: „Te jó Isten, ez egy leves!”

Vas-és fémöntés

Gépműhely

Precíziós szerelműk készítése.

MŰLAKATOSSÁG Arad, Cal. Radnai 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit. Kenderfeldolgozó gépek — Malombereadezések saját modelom után készülnek.

LADISLAU

ASSAEL

LÁSZLÓ

Mi a tanulság abból, hogy Timisoara hüszkesége, a híres Capitol-mozgó szégyenteljesen beomlott?

Irtá: Csiszár Lajos, az Építőiparosok Országos Szövetsége elnöke

(Második, befejező közlemény.)

Nagyon szép az építési pálya. Madách, a legnagyobb magyar filozófus-költő így elmélkedik róla:

... kell olyan is,

ki homokot hord, vagy követ farag:

Nélküle nem emelkedik a terem...

Csak az építész látja az egészet,

S bár megfaragni nem tud egy követ,

A művet ő teremti, mint egy Isten.

A Capitol-mozgószínház ügyéből ehhez a gondolathoz szabott magasabb erkölcsi vonatkozást kívánom megvilágítani.

Nem érdekel a konkrét ügygel kapcsolatos lokálpatriotizmus. A beomlás révén a romániai műszaki élet morális fertőjében kifakadt súlyos kelevényt kívánok megvilágítani.

Timisoarai lapokban szakemberek írtak lehetetlen szerkezetekről, vasbeton és fa vadházaságáról, amelyek fajsúlybeli és hőokozta térfogatváltozási különbségei ezt kizárják. Ilyenekről soha nem is hallottam. Hogy timisoarai építészekkel nem történhetett volna meg ez a baj: azt is olvastam. Ide érkezve, többszáz kilométerre, furcsa volt ez előttem, mivel ismerem kartársaim képesítését és vállalkozói rátermettségét.

NEM TARTOTTUK BE A MAI ÉPÍTÉSI REND MUNKAMEGOSZ- TÁSI ELVÉT.

A pénzszerzés ördöge miatt egyszerűen felfordították és maguk a város vezetői nem respektálták a foglalkozások kategóriáját. Tisztviselőiknek adtak külön fizetéssel a szerkezetek tervezésére megbízást. Tehát a város is felelős! De feleljenek a tervező ellenőrök is.

Akiknek hivataluknál fogva kötelességük a városban előforduló összes építések terveit bírálni, átszámítás után a hibáktól kijavítani és ekként jóváhagyásra referálni: a megbízás vállalása után mint főmérnök tisztviselők önmaguk lettek a kettős, illetve hármas munkakör révén saját tervezésük felülbíráói.

Senkise mondhatja magáról, hogy nem tévedhet, ezért a megbízó hatóságnak látnia kellett volna az ellentmondást, amikor a szerkesztésre és ellenőrzésre adott egyidejű megbízást.

Az idegenből betolakodó vállalkozó szapulása csendül ki Timisoarán mint mellékiz minden gondolatból, de arról nem olvastam, hogy ki felel a szerkezetek számításáért??

MINDENIK VÁROS ÉPÍTÉSI SZABÁLYRENDELETÉBEN BENNE ALL, HOGY A SZERKEZETEK- ÉRT A TERVEZŐ IS FELEL.

Erről egy árva szó sem volt a timisoarai lapokban, sem jogászok, sem szakemberek tollából. Ha nem lettek volna tervezők és ellenőrző művezetők a városi főmérnökök, akkor bizonyára a kezük ügyében levő szabályrendeletnek ezt a pontját olvasták volna rá a tévesen konstruáló tervezőre és kötelességét mulasztó ellenőrré.

A szerződés papírformája szerint azonban anyagilag kizárólag a vállalkozó felel. Morális felelősséggel pedig az építési szabályrendelet értelmében nem kizárólag az építést végrehajtó szakember tartozik. Azt már elmés jogászok dönték el, hogy az építési szabályrendelet szelleme mennyiben hat kompetensként az anyagiak tekintetében.

Az Iparos múlt számában közölt cikkemben rámutattam,

miért érdeke a vállalkozónak jóviszonyban lenni a tervező és ellenőrző urakkal.

Kifejtettem, hogy a vállalati szerződés egyebet se mond, minthogy mi a kötelessége a vállalkozó-

nak. Joga! ugyisrőlván csak az építető hatóság-nak vannak. És ezeknek a jogoknak alapján módja van rá, hogy a munkát a vállalkozó terhére bármilyen áron bárkinek kiadja.

A VALLALATI FELTÉTELEK BEN ANNYI MINDEN VAN, HOGY AZ- ZAL A VALLALKOZÓT TÖNKRÉ LEHET TENNI.

Ezt mondta nekem egy jó öreg műszaki tanácsos. Szószzerinti betartásával a normák és betonkő sohasem elég tiszta. Kémszerűen bizony az

Capitol, Panama, Oroszország...

A világ két nagy építési botrányát hozom fel, mely nem történhetett volna meg, ha az intakt „Surveillant” megvan, mint ahogy a Capitol szerkezeténél is csak ez hiányzott. Mindegy a végén, hogy pénzről, vagy szerkezetéről van szó.

A Capitólnál is pénz játszott közre. Ha a formák betartásával nem ment a spórolás, ment akkor formásértéssel!

A Panama-csatorna építésénél köztudomású a világ legnagyobb csalása. Hiszen ebből lett a panama szó is. A másik a Gubányi könyvből vehető, mint a viszonyainkhoz beillő példa!

Tomsk városától, a szibériai Páris többszáz-ezer lakójától 9 millió rubelt követeltek a tervező mérnökök, különben azzal fenyegették, hogy messze kerülnek el és szárnyvonal jut majd osztályrészül. A város nem fizetett! Nem hitte, hogy a természetes utirány ellenére elhagyják a koholt geológiai indokot Péterváron, amely miatt el kel-

Milyen bíró az olyan bíró, aki az ítélete alá kerülő aktákat rendes tarifa ellenében maga fogalmazza meg?

A „Legea Statului Functionarilor” szerint a sef de servici nem végezhet magánmunkát és a többi műszaki tisztviselő is csak akkor, ha a magánmunka végzése nem akadályozza őt a hivatalos munkában.

A Capitol esete alkalom volt részemre, hogy a targumuresi municipium ideiglenes tanácsának elnökét, aki gyakorló ügyvéd, felkeressem és egy komolynak feltüntetett, nem létező ügyben a következő párbeszédet lefolytassam vele:

— Elnök ur, azért jöttem önhöz, hogy a városnál levő milliók ügyében egy beadvány készítésére kérjem, amiért azonnal fizetnék 30.000 lejt.

— Nem, uram, ezt nem tehetem! — felelé röviden az interimár-elnök.

— Ugyan miért nem? Nem nehéz munka, pár sor az egész. Csak érteni kell a lényeget benne.

— Nem tehetem mégsem, mert ez az ügyvédi etikába ütközik.

— Akkor megpróbálom, hátha valamelyik tanácsos megcsinálná. Talán olcsóbbra is kerülne...

— Azoknak éppen nem szabad, mert őket a törvény egyenesen tiltja!

— Megyek akkor a városi tiszt ügyészhez, az úgy is ügyvéd egyben.

— Am a tiszt ügyész tegye, — felelé az elnök, — de én az ő helyében mégsem tenném. habár a tisztviselői szabályzatban neki, mint nem osztályfőnöknek meg van engedve a magángyakorlat folytatása. Ennek ellenére összeférhetetlen, hogy olyan fogalmazásért fogadjon el pénzt, a mely beadvány végeredményben a tanács elé és hozzá is kerülhet véleményezés és döntés végett.

— Akkor megengedi kérdenem, Elnök ur, hogy mi különbség van a jogi beadvány megszerkesztésének jogi magánmunkája és az építész,

hőtszer is! A fal házaga nem helyes, a vakolat vagy a padló sem elég egy síkban levő, a fa nem elég száraz, bogos, stb.

Ma az ellenőrző akarja, minden lebontatható és új anyaggal új munka követelhető, ahányszor jól esik.

E szigorúsággal egy régi mesterembertől egy táncterem tölgypadlózatát az ellenőrző mérnök borsószemek hintésével vette át. A vízszinteség elméleti hullámvázát a szakszerűtlen műszer megállapításával engedte az idősebb mester fejére olvasni. Vérgig izzadt, háromszor rakta le az előszőr is megjelölt parkettet. A végén, mint silány munkásgut, levonással vették át... Véletlenül a szája járt a naccsas mérnök urról a fogadóban...

MINDEN A MÉRNÖKÖKTŐL FÜGG...

A szerződés szerint tehát a vállalkozó olyan, mint a bibliai korsó: Ha a kő megy a korsónak: jaj a korsónak; ha pedig a korsó megy a kőnek, akkor is jaj a korsónak. Legyünk ezért emberek és előlegezzük, hogy úgy a vállalkozó, mint az ellenőrző és tervező mérnökök abszolút tisztességes egyének. Nem a tisztességről és becsületről van szó a kérdésben! Engem az üzleti ügyesség, felsőbbrendűsége sem érint és ezért a rend ellen elkövetett hibát kell csak tekintetbe vennem.

lene a várost kerülnie a fővonalnak és csak mellékvonallal legyen e miatt építhető. Pedig így volt. Pétervárról nem akart senki, aki kocsin Tomsk felé utazott volna, a mérnöki jelentés ellenőrzése miatt!

Tomsk városát messze elkerülte a fővonal!

(Zárjelben említem, hogy Torda elkerülése nem a mérnökök hibája. A lakosság akkori felfogása miatt fejszék emelkedtek a trasszirozó mérnökök ellen.)

A szibériai dzsungelhez hasonló a mi műszaki helyzetünk is. A laikus tanácsstagok közül ugyan ki tudja, hogy hol van a műszaki kérdésben a kutya eltemetve. A Capitol sötét esetével kellett a fekélynek kifakadnia, amely azonban csak akkor lett volna borzalmasan szomorú, ha többszáz ember halálával pecsételte volna meg. Isten őriztett ettől, de a figyelmeztetés így is itt van!!!

— vagy mérnöki fogalmazás — tehát a rajzbeadvány — elkészítésének, kiszámításának magánmunkája között? Miként gondolkodik Elnök Ur arról az osztályfőnökről, akinek magántervezési munkái a saját referációjában kerülnek tanács döntés alá az építési engedély megadása alkalmából?

— Most már értem az ön gondolatát jelképes kérdésével együtt! Szerintem ez a rendszer feltétlenül hibás. Véleményem szerint a tisztviselői szabályzatban van a hiba, amely ebben az esetben megengedi a magánmunkálatok folytatását. Ezt kell megváltoztatni.

— Elnök Ur, nekünk nem lenne kifogásunk a főmérnök magánmunkája ellen, ha olyan terveket, parcellázási rajzokat, készítene, amelyeknek sorsa nem a városnál dől el. De tessék megnézni évekre visszamenőleg, hogy a főmérnökön kívül hány magántervező rajza került emeletes, vagy nagyobb épületről beadásra az iktatóba és ki tud rajzolt is tartani a főmérnökön kívül???

— Erzem tökéletesen az Önök elkeseredésének indokát! Ha valaki a mai nyomorúságos gazdasági helyzetben jól dotált tisztviselői állással rendelkezik és még konkurrenciamentesen szedhet össze magánmunkát, valóban praxisa az olyan bíró foglalkozásához hasonlítható, aki az ítélete alá kerülő aktákat maga fogalmazza meg jó pénzért.

Ez a párbeszéd ékes bizonyíték arra, hogy a rendszerben van a hiba!

UJ VEZETÉS.

— Mit szélhámoskodnak maguk azzal az új vezetéssel, mikor még mindig a régi gazda a vendéglős?

— Igen, de a múlt héten megházasodott...

Jogesetek a kisipar köréből

Kényszerhelyzet kihasználásával kötött szerződések nem érvényesek, ha a kényszerhelyzet igazolható

Nem érvényes a kényszerhelyzet kihasználásával kikötött kötbér sem.

Egy korcsmáros, aki erején felüli hitelt vett igénybe és a nagykereskedőnek nagyobb összeggel tartozik, nem tudja esedékes számláit fizetni. Váltói teljes összegükben esedékessé váltak és perelhetők. A korcsmáros a fizetésre haladékot kér és tartozásai megfizetését ígéri. A nagykereskedő kijelenti, hogy ezt csakis akkor teljesíti, ha vele egy olyan megállapodást köt, amelynek értelmében összes szeszes és italmű szükségletét tőle vásárolja az általa megállapított árak mellett. A korcsmáros, nem lévén más választása, a feltételt elfogadta és a megállapodást aláírta. A megállapodás megszűzése a kötött szerződés szerint 100.000 lej összegű kötbér azonnali kifizetését vonja maga után.

A korcsmáros kiszolgáltató helyzetét a nagykereskedő ekkor kihasználta. Nem a nagybani áron, hanem azoknál magasabb áron szállította számára az italokat, aminek következtében a korcsmáros jövedelme alaposan megcsökkent. A terhes megállapodástól a kiűzött kisember szabadulni óhajtott és módot keresett, hogy kölcsönt szerezzen és addig fennálló tartozását kiegyenlítsen. Sikertelenül is a megfelelő kölcsönt megszereznie és abból összes többi tartozását megfizetni.

Amikor a korcsmáros terhes adósságaitól megszabadult, felszólította a nagykereskedőt, hogy ne tetszés szerinti áron, hanem a napi nagybani áron szállítson neki is, mint azt többi korcsmáros-vevőjével teszi. A nagykereskedő erre nem volt hajlandó. Hivatkozott a megállapodásra és arra, hogy a pénzére azért várt eddig és csak úgy adott halasztást annak idején, ha az adósa által vásárolt áru mennyisége és magasabb árának lekötése által kapja meg várakozásának ellenértékét. A korcsmáros ekkor máshol szerezte be áruszükségletét, mire a nagykereskedő a szerződés alapján a kikötött kötbér iránt peres eljárást tett folyamatba.

A korcsmáros a tárgyaláson arra hivatkozott, hogy a megállapodás megkötésekor kényszerhelyzetben volt. Más választása nem volt, mint egzisztenciája elvesztése, vagy a feltételek elfogadása, tehát nem szabad akarata, hanem az előírt kényszer folytán írta alá a megállapodást. Hivatkozott arra, hogy hajlandó lett volna a további szállítást elfogadni, ha a rendes forgalmi áron szállít számára a kereskedő, de mert az vele szemben nem a rendes forgalmi árat kérte az árukért, hanem annál magasabbat, kénytelen volt vele az üzleti összeköttetést megszüntetni.

A kereskedő azzal érvelt, hogy módjában lett volna a korcsmárosnak annak idején a követelés kiegyenlítése és így nem volt kényszerhelyzetben.

A bíróság a bizonyítás lefolytatása után megállapította, hogy a korcsmáros kényszerhelyzetben kötötte meg a megállapodást és a keresetet elutasítva, a megállapodást hatálytalannak minősítette.

Hogyan alakul munkaügyekben a felmondási idő, ha a felek kollektív szerződést kötöttek? Ha a munkást speciális felmondási ok nélkül a kollektív szerződés lejártáig bocsátották el, a felmondási idő a kollektív szerződés lejártáig fizetendő számára

Radu Nicolae munkás keresetet indított egyik ploesti-i petróleumfinomító vállalat ellen, mert az a szolgálatból elbocsátotta őt és nem fizette meg a felmondási időre járó napidíjait. Felmondási idő címén nem 14 napot kért, mint munkás, hanem arra való hivatkozással, hogy kollektív szerződéssel volt alkalmazva, a kollektív szerződés lejártánál időpontjáig kérte napszámainak megfizetését.

„Megszüntetni! Kiirtani! Kipusztítani a kontárokat és házaló kereskedőket!”

A „Zsilvölgyi Napló” elkecseregett hangú cikke a bányavidék kisiparoságai csőd szélére juttató kontárveszedelem ellen

A „Zsilvölgyi Napló”-ban olvassuk az alábbiakat:

„... Lapunk évek óta harcol és küzd a kontárság veszedelme, valamint a helyi legális kereskedelmet megkárosító vigécek ellen, mert úgy a kontárkodás, mint a vigéckedés igen elénken virágozik Petrosaniban és az egész Jiul völgyében. A hatóságok eddig tul lanyhán léptek fel ezekkel szemben. Évek óta követeljük ennek a kárttevő működésnek a megszüntetését, de, sajnos, eddig nem igen értünk el eredményt ezen a téren.

Most aztán, mint azt hivatalosan közlik velünk, a petrosani városbáza a rendőrséggel erőiesen hozzájárult a kontárság és a titkos házalókereskedelem megszüntetéséhez. A helyi hatóságok az elmúlt napoktól ugyanis kétszer is kidoboltatták, hogy tilos a kontárokkal való dolgoztatás és akit iparcengély nélkül fognak meg valamely munkánál, azt szigorúan megbüntetik, de

megbüntetik azokat is, akik iparcengély nélküli kontárokkal dolgoztatnak.

A petróleumfinomító arra hivatkozott, hogy csak két heti felmondási időre jár az alkalmazottnak a fizetés, amit ki is fizetett és így a kereset alaptalan.

Az alkalmazott azzal érvelt, hogy az üzem valamennyi munkását kollektív szerződéssel vette fel. A szerződés tehát azt jelenti, hogy nem egyénileg, hanem közösen szerződtek az összes munkások. A szerződés feltételei is közösen lettek megállapítva valamennyi munkásra nézve. A megállapodás szerint ez 6 hónapi időtartamra szól. A 6 hónap eltelte előtt mindkét szerződő fél, tehát a gyárüzem és a szerződő munkások, megbízottjaik által meghosszabbíthatják a megállapodást. Ez a szerződés többi feltételei mellett azt mutatja, hogy kollektív megállapodás jött létre. Ezen az alapon minden, a kollektív szerződést aláírt munkással szemben a gyár úgy vállalta a munkaszerződést, hogy azoknak 6 hónapig nem mondhat fel. Tekintettel pedig arra, hogy felmondási joga más alapon Radu Nicolaeval szemben a gyárnak nem volt, mert az nem követett semmit sem el, aminek alapján egyénileg felelősségre vonható és elbocsátható lett volna, ennek következtében a gyár szerződésességét követelt el, miért is a munkás jogosult a szerződés lejártáig mindenmennyi anyagi igényét követelni.

A bíróság helyt adott a keresetnek, bár megállapította, hogy igaz az, hogy a munkás felmondási ideje 14 nap. Ha azonban a felek között kollektív történt a megállapodás, annak feltételei és nem más jogszabályok az irányadók. Tekintettel arra, hogy a gyár az elbocsátott alkalmazottal szemben nem tudott felhozni olyan indokot, amelynek alapján elbocsátásnak lett volna helye, a bíróság a kollektív szerződés feltételei szerint megállapította, hogy az hat hónapra lett megkötve a gyárüzem nem volt jogosított a munkást ezen idő lejártáig elbocsátani és így Radu Nicolae napidíjait a kollektív szerződés lejártánál napjáig fizetni tartozik.

Véletlen balesetért nem indítható kártérítési kereset a bérkocsi-vállalkozó ellen

A kocsis szakértelme és a lószerszámok kifogástalan állapota, mint perdöntő bizonyítékok

Felperesnő keresetet indított alperes bérkocsitulajdonos ellen, mert az annak kocsisa által hajtott lovak megvadultak és elgázolták felperesnő férjét. Tekintettel arra, hogy a kocsi és a lovak alperes tulajdonát képezték és a kocsis az alperes megbízottja volt és mert különben is, mint aki a bérkocsi-ipart rendszeresen üzi, felel az alkalmazottja által okozott kárért, tartozik felperesnek férje halála folytán okozott kárát megtéríteni.

Alperes azzal védekezett, hogy ő felelősségre

A hatóságok felhívják mindenkit, hogy aki bárhol is kontárokról tud, akik dolgoznak, azonnal jelentse fel a városbázának, vagy a rendőrségnek, míg a járásbeliek a helyi főszolgabírói hivataloknál, ahol azonnal eljárást indítanak úgy a kontárok ellen, mint azok ellen, akik kontárokkal dolgoztatnak.

A kontáriparosok ellen tehát megtörtént az az intézkedés — állapítja meg a Zs. N. — amit csak örömmel üdvözölhetünk és reméljük, hogy azt lelkiismeretesen végrehajtják, úgy az eredmény, a kontárság megszüntetése, valóban be is fog következni. Majd még a házalókereskedőkről írva, a beszámolót így fejezi be a Zsilvölgyi Napló: „Megszüntetni! Kiirtani! Kipusztítani a kontárokat és a házalókereskedőket!”

MEGOLDÁS

— Tíz éve dolgozom három ember helyett, kérek soronkívül két napi szabadságot.

— Megkapja, ha megmondja annak a másik kettőnek nevét. Fel, akarok nekik mondani.

ebben az ügyben nem vonható, kártérítési kötelezettséggel nem tartozik. A bérkocsi-ipar nem veszélyes ipar. Felelősséggel csak akkor tartozna, ha a kocsis személyének megválasztásánál a rendes gondossággal nem járt volna el. Alkalmazottja azonban feladatának elvégzésére képes volt, de olyan ok jött közbe, amely mellett a lovak megfékezése a rendes emberi erőn felül állt. Különben is a kellő figyelmeztetést az úttesten járókelők részére megadta, tehát kellő gondossággal is járt el. Emellett meg lett állapítva, hogy a lovaknál használt szerszám kifogástalan volt és alkalmas a lovak zabolására, mint azt a szíjgyártó szakértők megállapították. A baleset oka tehát egyedül véletlen összejátszása a körülményeknek. A lovak egy mellettük haladó autó zajától megijedtek és felperesnő férje olyan testi hiányban szenvedett, amely mellett nagyforgalmu úton járnia nem lett volna szabad. A közlekedési baleset saját testi hibájának is következménye volt. Kérte a kereset elutasítását. A bíróság a keresetet elutasította. Megállapítást nyert, hogy a kocsis ügyes hajtó és a lószerszámok kifogástalanok voltak, így a baleset fatális véletlen folytán állott elő, amiért a bérkocsi tulajdonosát felelősség nem terheli.

Miért nem ítélt kártérítést a bíróság a későn előhívott amatőr-lemezektől?

Érdekes jogeset a fényképészipar köréből

Egy erdélyi fényképészt, aki amatőr felvételek előhívásával is foglalkozott, beperelte egyik ilyen üzletfela. 500 lej kártérítést követelt, mert az előhívás végett átadott lemezeket a fényképész csak akkor hívta elő, amikor azok az amatőr számára már nem bírtak értékkel.

Felperes azzal érvelt, hogy az amatőr-képeket, amelyek egy kiránduláson készültek, turistatársainak akarta ajándékozni. Lelkére kötötte a fényképésznek, hogy két napon belül készüljön el az előhívással, mert turista társai a harmadik napon elszélednek, így a felvételek akkor már értéküket veszítik. A képek csak később készültek el, amikor az amatőr az előhívott lemezeket nem volt hajlandó átvenni és az 500 lejes kártérítést a lemezek beszerzési ára címén követelte.

A bíróság a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a jogszabály szerint a kárt szenvedhető dolog elsősorban természetben szolgáltatandó a tulajdonos kezéhez. Jelen esetben a szóban lévő lemezek hiány és sérülés nélkül megvoltak, azok átvételének megtagadása a felperes részéről nem volt indokolt. Megállapította a bíróság, hogy a megrendelő felperes kárt nem szenvedett, miért a kártérítés megállapítható nem volt, ezért kötelezte felperest az előhívott lemezek átvételére és a munkadíj költségek nélküli megfizetésére.

Közli: Kele Sándor dr.

Lélekemelő ünnepség keretében ülte meg büszke jubileumát az ötven éves mercureaciui ipartestület

Egész Székelyföld iparossága képviselve volt a most felavatott céhzászló köré seregülő tömegben. — Faroga Viktor polgármestert és Részegh Győző ipartestületi titkárt céhbéli szokások szerint mesterekké avatták. — Szabó Béni tartott üdvözlő beszédet a királyi kitüntetések kapott öreg iparosok tiszteletére.

„E zászló hirdesse, míg ronggyá nem szakad, Hogy halhatlanságot csak a munka adhat!”

Hónapok óta körültekintő gondossággal készült a mercurea ciuci ipartestület félézázados évfordulójának megünneplésére.

Már szombaton este tömegesen érkeztek Brasov, Odorheiu, Treiscaun, Turda és Gyergyó képviselői. A Székelyföldről minden ipartestület képviseltette magát s így a mercurea ciuci ipartestület zászlószenetéssel egybekötött ünnepsége

a székelyföldi iparosársadalom impozáns találkozója volt.

Délelőtt kilenc órakor sűrű sorokban vonult föl az ünneplő közönség az ipartestületi székház udvarára.

A nehéz selyem, egyik oldalon bordó-piros, másikon búzavirágkék színű, a városi címerrel és iparosjelvényekkel díszített, dús himzésű új zászló körül dr. Balogh Lajosné, I. M. Cristeáné, Gál Ferencné, Grünberg Mátyásné, dr. Hirsch Eugéné, dr. Otetea Valérné, dr. Tetu Aurélie és dr. Zakariás Manoné zászlóanyák, koszorús leányok és legények kíséretében, Biró Ferenc román, kat. esperes-plébános, Vlad Izidor gör. kat. esperes és Takács Károly református esperes szertartásai szerint szentelték fel az iparosság együtvé tartozását jelentő zászlót.

Dr. Otetea Valér főispán verte be az első zászlószegyet, majd Szabó Béni iparosképviselő Brasov város 1610 iparosa nevében ültet szegyet a rúdhoz. Dr. Zakariás Jenő az úri kaszinó nevében gyönyörű jelmondatot mondott.

„E zászló hirdesse, míg ronggyá nem szakad,
Hogy halhatlanságot csak a munka adhat!”

Félóra alatt 340 bévert zászlószeg hirdette az összetartó áldozatkészség hatalmas erejét és eredményét.

Biró József ipartestületi elnök ünnepi közgyűlési megnyitójában meghatottan szegyezte le, hogy az 50 esztendővel ezelőtt egy maroknyi embercsoport indítására megalakult ipartestület félézázad után is él és virágzik.

A zászlóanyáktól Részegh Győző ipartestületi titkár vette át a felszentelt zászlót.

Dr. Balogh Lajos lendületes ünnepi beszéde során azt a társadalmi és szellemi munkát méltatta, amit a most félézázados működését ünneplő ipartestület kifejtett. Hangsúlyozta, hogy ez a mult kalapácsgyúrta munkászekerek viharos történelme volt. A mult legyen példa a jobb jövő, a felszabadult munka reményére. Rövid történelmi visszapillantás után így folytatta:

— Ma faj és felekezeti különbség nélkül ünnepelje mindenki az eredményekben gazdag viharos multat. Magasztos lendülettel ünnepelje azt, mert a ma iparosa nem elemezhet nevet, nem kutathat vallást. Nektünk még fűlünkbe cseng a turdai országgyűlés szava, ahol nagyszellemű fecink szabad gondolkodást hagytak reánk. Reánk, a Kárpátok és a Hargita viharos fergegél között árányként imbolygó lelkekre. Őseink szabadonhaladó szellemi öröksége tanít arra, hogy ezen a földön csak egy volt és lesz fontos: a munkát jelentő kőreges tényér! Tegyen szent fogadalmat a mai ünnepi percben az iparosság, hogy a vallási és faji gyűlölködést sorai közül örökre száműzi!

A dörgő tapással és hatalmas éljenzéssel jutalmazott talpraesett a mai gyűlölködő világban hatalmas fátylaként világító beszéd után Apponyi Károly, Bartha József és Hajdu János ötven év óta egyfolytában dolgozó kisiparosok és Hódossy Kálmán 25 év óta egy és ugyanazon ipari

cég alkalmazásában lévő üzemvezető királyi kitüntetésait osztották ki. Biró József elnök és Cseh István alelnök tűzik a meghatódott öregemberek mellére a kitüntetések.

Tapsorkán közepette lépett ekkor az emelvényre Szabó Béni kisiparos képviselő. Az ő feladata az, hogy méltassa a félézázados multtal rendelkező kitüntetett kisiparosokat. Az ipartestület ajándékát, egy-egy kisiparos jelvényt tartva a kezében, hangsúlyozta, hogy az öreg kor tisztelete lehet erénye az előre törő ifjúságnak. Nehéz idők járnak a mai idők kisiparosára. De a viharokat a jobb jövő, a biztos fenmaradás érdekében, minden körülmények között állani illik, állani kell. Szózatot intéz az ország össziparosságá-

Még meg se született,

már is meghalt volna a közműipari kamara?

Fantasztikus kormányterv valamennyi gazdasági kamara egységesítéséről

Allítólag ebben az ügyben utazott Bucurestibe Pacuraru Brutus aradi iparkamarai főtitkár

A szakmai kamarák számának csökkentéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával a kormány bejelentette, hogy a megszavazott és jelenleg érvényben levő törvény csak átmeneti a szakmai kamarák életében, mert a parlament őszi ülészakájában gyökeres reformtörvényt szavaztat meg a szakmai kamarák reorganizálására. Amint most értesülünk, a törvénytervezet előkészítését az illetékes minisztériumok már megkezdtek. Az új törvény szerint megszűnnének a jelenlegi szakmai kamarák és a kereskedelmi és iparkamarák. Mezőgazdasági kamarák és munkakamarák helyett egységes szakmai kamarák fognak működni. A kormány elhatározását azzal indokolja, hogy a nemzeti termelés különböző kamarákba tömörülve, nem tud a fontosabb gazdasági kérdésekben megegyezésre jutni, viszont, ha egységes szakmai kamara működik, úgy a közvetlen kapcsolat a különböző álláspontokat összehangba hozhatja, ezenkívül pedig jelentékeny költségmegtakarítást is jelent ez a reform a termelő rétegek számára.

Pacuraru Brutus, az aradi kereskedelmi és iparkamara főtitkára most utazott Bu-

hoz, hogy a román és bolnás korszakába ne süllyedjen vissza. Ha az ország magasabb elgondolás alapján fogja meg a munkát, nem lehetnek nyomorultak elpusztuló tömegek. Vallási, nemzeti és társadalmi megkülönböztetés nélkül kell dolgoznia ennek az országnak, hogy gyermekeinket is, magunkon keresztül, boldognak láthassuk.

Szabó Béni képviselő szűnni nem akaró tapsal fogadott beszéde után összetartást jellemző beszéd keretében Frank Miksa mernök adta át az ipartestületnek Cseh István mészárosmester és felesége által ajándékozott mesteravató ezüst-serleget.

Nyomban ezután a díszközgyűlés emelvényén megváltozott a kép. Az aradi Iparos Otthon országoshírű mesteravató ünnepségein életre keltett régi céhszokások szerint Biró József elnök, mint atyamester és a választmány tagjai, mint avató céhmesterek, a céheket jelképező kötényekkel foglaltak helyet.

Az atyamester felszólítására dr. Balogh Lajos cégjegyző bejelentette, hogy Faroga Viktor polgármester és Részegh Győző ipartestületi titkár, az iparosok ügyeiben kifejtett tevékenységükkel jogot nyertek arra, hogy tiszteletbeli mesterekké avassák őket.

A felavatandó tiszteletbeli mesterek érdemeinek méltatása után Szentpéteri szertartás-mester kötelességeire oktatja ki őket, majd Koczka kollaterális céhmeester felesketi őket a céhre. Ezután Fodor asztalos Faroga Viktor polgármestert asztalosmesterré, míg Cseh Viktor mészáros Részegh Győzőt mészárosmesterré avatja.

A nagyszabású székely iparosünnepélyt társas ebéd követte, mely víg hangulatban, a késő esti órákig tartott.

curestibe. A főtitkár magával vitte a kamara költségvetését, azonfelül megsűrgeti a tözsdei közvetítők kinevezését, ami még egyetlen akadály a annak, hogy az aradi árutőzsde megkezdhesse működését. Érdeklődik egyszersmind a kamarai választások iránt is, amelyek lebonyolítását országazerte november 4-re tűzte ki a kereskedelemügyi minisztérium.

Lehetséges, hogy a választások megtartása elmarad, mert a kereskedelemügyi minisztériumot és még néhány szakminisztériumot az említett fantasztikus terv megvalósítása foglalkoztatja, a miről nagy vonalakban meg is jelentek a curestii jelentések. Szó van arról, hogy a kormány olasz mintára megvalósítja az egységes gazdasági kamarát, amely magába foglalná a kereskedelmi, ipar, mezőgazdasági, munka és kézműipari kamarákat, vagyis öt szak-kamarát egyesítene.

Olaszországban minden megyében gazdasági tanácsok működnek és ha a parlament őszi ülészakájára elkészül ez a tervezet, akkor fölélegessé válik az iparkamarai választás lebonyolítása, hiszen ismét újabb választás lesz időzerű.

A FOGSOR

Kohn gyönyörű fogsorral jelenik meg a kávéházban. Az egész törzsasztal irigyl. Pár nap múlva bekullog a Kohn fogsor nélkül.

— Hova lett a fogsorod? — kérdezik.

— Elveszett.

Másnap Kohn újra vigyorogva villogtatja a fogsort.

— Na, hol találtad meg? — kérdezik kórusban.

— Lenyeltem

MŰVESZTI FÉNYKÉPEK
Nagyvoti képek istányos aran
NAGY GÉZA műtermében készölnek
Bul Reg Marla 8. fidsz

JULIU LINK

Dentis! — Fogász

dip.ome medaille

Timisoara, I. Sft. Gheorghe No. 6.
(v. Arany Szarvas-épület)

SPIRITISZTA SZEANSZ

Lükénének egy spiritiszta szeánszon megjelenni: boldogult férje szelleme.

— Hogy megy neked, Alfréd, a másvilágon?

— Kérdi dobogó szírvvel az asszony.

— Sokkal jobban, mint a húsz év alatt, amíg a földön együtt éltünk, — mondja a szellem.

— A mennyországban vagy, Frédiék?

— Nem, a pokolban...

Uj rendszerre tér át

Romania külkereskedelmi politikája

Kontingentálási rendszer után kompenzációs rendszer...

Árucseré alapjára épül az új export-import-rendszerünk. - A behozatal és kivitel között évi négy milliárdos különbségnek kell lenni a kivitel javára

Meg kell adni a módot, hogy az importárút kisebb cégek kisebb mennyiségekben is akadály nélkül az országba hozhassák

A mai áruforgalmi rend, melynek alapja a behozatal kontingentálása árucsoportok és országok szerint, nem lesz fenttartható, mert egyre több állam alkalmaz velünk szemben retorziós intézkedéseket a kontingentálás paralizálására s ennek következtében áruforgalmunk volumenje hónapról-hónapra csökken, de fokozatosan leszál az export mennyisége is s

ez kedvezőtlen jelenség olyan ország külkereskedelmi forgalmában, amely kénytelen többet exportálni mint importálni, mert devizákra van szüksége, hogy külföldi adósságait törleszthesse.

A kontingentálási rendszere megtette a maga kötelességét, hónapokon át megvédte az ország gazdasági érdekeit, de hatékony voltából most már napról-napra veszít s lassankint hátrányossá válik az ország gazdasági életére.

Az új rendszer a külkereskedelmi forgalomban a kompenzációs eljárás lesz. A kompenzációs eljárásban nem kell különbséget tenni sem állam, sem árúk között. Minden kivihető az országból ami itt felesleges és minden behozható az országba bármilyen mennyiségben, amire itt szükség van és mindegy, hogy melyik országból. A pénzüket nem érheti baj, az importált árukért nem kell se valutával, se devizával fizetni, mert külföldi árú csak azután jöhet be, hogy megfelelő értékű belföldi árút előbb értékesítettünk abban az országban, ahonnan a kereskedő importálni szándékozik. Az államnak, helyesebben a Banca Nationalának csak egy szempontja kell vigyázni: a kivitt román árúk ellenértéke nem lehet száz percentben külföldi árú, mert a jegybanknak évenként legalább 4 milliárd lej értékű külföldi fizetési eszközre van szüksége az állam adósságainak fizetéséhez. Ennek a négy milliárdnak pénzben kell befolytania, ellenkező esetben aranyat kellene kidisponálnunk s ezzel rontanánk pénzünk fedezetét. Románia évi exportja átlag 16 milliárd lej reprezentál, az idén valamivel kevesebbet, mert a termésünk előreláthatólag gyenge lesz. A 16 milliárdos kivitt véve alapul, ennek negyedrésze

az a négy milliárd lej, amelyért nem árút, hanem devizát kell a külföldi államokban szerezniünk.

A kompenzációs eljárás alapja tehát csak az lehet, hogy minden, az országból kivitt árú ellenértékének csak háromnegyed részéért lehet külföldi árút behozni, az ellenérték

egy negyed-részt az exportőrnek devizákban a Banca Nationala rendelkezésére kell bocsátania.

Ennek az elvnek keresztülvitele semmi nehézségbe nem ütközik. Két fontos szempontot azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni. Az egyik az, hogy

a kompenzációs eljárásban az államnak nem szabad beleavatkoznia.

Nincs is oka rá. Találja meg a belföldi kereskedő azt a külföldi céget, amellyel az áru-kiegyenlítést le akarja bonyolítani, kivinni csak olyan terményt tud, amiből idehaza felesleg van s amelynek ára a külföldnek konvenial, behozni pedig csak azt fog, amire az országban szükség van, mert minden más árú a nyakán marad. Ha az állam közbelép, csak drágítja az eljárást és nehezíti a sima és előnyös lebonyolítását az üzleteknek. Az eljárás és az állami ellenőrzés feladata az: behozatali engedélyt csak olyan kereskedő vagy gyáros kaphat, aki igazolja, hogy az importálandó cikk értékének megfelelő román árút kivitt s

ennek az értéknek egy-negyed részét devizákban a Banca Nationalának beszolgáltatva.

Az áruforgalom eddigi és ezutáni rendszere nagy hasznára volt a román ipar fejlődésének.

Nem képzelhetők el olyan magas behozatali vámok, amelyek nagyobb védelmet nyújthattak volna a belföldi ipar termékeinek, mint a behozatali korlátozások

ilyen vagy amolyan rendszere. A kontingentálás mellett üzleti nehézségek akadályozták a külföldi árú beözönését, a gyáripár tehát egyformán jól jár akármelyik rendszer marad életben. A kontingentálási rendszer azonban a kereskedelmet hozta igen nehéz helyzetbe, mert az engedélyek megszer-

zése valóságos kálváriajarást jelentett a vidéki kereskedő számára. A kompenzációs eljárás mellett a kereskedő szabadabban dolgozhatik, ebbe bekapcsolható a bankok közreműködése is, amelyek a Banca Nationala fiókjaival szemben vállaltatják a garanciát a kivitt árúk értékének devizákban beszolgáltatandó negyedrészeért s a kereskedő nem lesz kénytelen a minisztériumok rejtélyes útjait járni engedélyek megszerzéséért.

A másik szempont, amelyre az új rendszer kidolgozásánál ügyelni kell, a kisebb ipartelepek és kereskedelmi vállalatok helyzete a kompenzációs eljárásban.

Kompenzációknál csak vagon-árúk jöhetnek figyelembe, ennél kisebb mennyiségű árút sem kivinni, sem behozni kompenzációs alapon nem lehet, nem is érdemes.

Módot kell találni tehát arra, hogy a kisebb ipar és kisebb kereskedelem se legyen elzárva annak lehetőségétől, hogy a maga szükségleteit külföldi árúban maga szerezze be és hogy be is szerezhesse. Ennek csak egy módja van: a Banca Nationala-nak ezen a ponton el kell térnie a rendszer merevségétől s néhány százmillió lejt ki költságtania deviza-készleteiből arra a célra, hogy a kisebb cégek kompenzáció nélkül is importálhassanak olyan cikkeket, amelyek vagonszámra nem vásárolhatók és nem hozhatók be az országba.

Az így kiépítendő kompenzációs rendszer teljesen kielégítené az állam magasabb érdekeit és nem lenne kárára a kereskedelemnek és az iparnak sem.

Erdély és Bánság vaskereskedői mozgalmat indítottak a vaskartell ellen

A vaskereskedelem tizenkét kívánsága

Az erdélyi és bánsági vaskefeszedők már évek óta érzik a romániai vaskartell árpolitikájának szomorú következményeit. A kartell túlkapásai ellen eddig nem tudták felvenni a harcot, most aztán a regáti vaskereskedőkkel egyetemben elhatározták, hogy felveszik a harcot a kartellek ellen.

A napokban Bucurestiben, a Sfatul Negustoresc helyiségében és védnöksége alatt nagygyűlést tartottak, amelyen tizenkét pontban foglalták össze követeléseiket. Ezek a következők:

1. A behozatali vámtarifa revíziója. 2. A kontingentálási rendszer megszüntetése. 3. A devizaelátás igazságos rendezése. 4. Az ipari kartellek megrendszabályozása és állami ellenőrzés alá való

helyezése. 5. Minden hivatalos és leplezett kereskedelmi kartell megszüntetése. 6. A kartell által az erdélyi és bánsági piacon megállapított magas áraknak a regáti olcsóbb árak színvonalára való csökkentése. 7. A tranzit-eladás jogának minden vaskereskedőkre való kiterjesztése. 8. A fuvardíjak igazságos megállapítása. 9. A vas- és fémkereskedelem megrendszabályozása és képesítéshez való kötése. 10. A szakmai érdek képviselőinek törvényhozási ügyekben való meghallgatása. 11. Egyes cikkel egyedárusítására vonatkozó szerződések kötésének eltöltése. 12. A központi eladási szerveknek a kereskedelemről való kikapcsolása és a közvetítő kereskedelem hatályosabb felkarolása.

Ne felejtse el!

A „MERCUR”
cipőáruházban
ARAD.

(Piata Avram Iancu 21.)
Kisiparosok által készített

elegáns
cipőt kaphat
olcsó árban!

NINCSENEK MÁR GYERMEKEK

Két inas beszélget az uccán. — Szép pár. — jegyzi meg az egyik öregesen, a mellettük karonfogva elhaladó fiatal párra mutatva.

— Szívesen lennék csendes társa, — felel a másik.

— A nőnek?

— Nem, a férfinak...

HALB GELÖST

„Kurt, mein Papa hat versprochen, dass er die Hälfte unserer Ausgaben bezahlt wenn wir beide uns heiraten.”

„No schön, jetzt müssen wir nur noch schnell jemanden finden, der die andere Hälfte auf sich nimmt.”

KATONADOLOG

Örmester úr iskolát tart:

- Mit csinál a katona, amikor meghal?
- Utolsót lélekzik.
- Marha.
- Igenis.
- Tudod, mit csinál?
- Igenis, nem.
- Külép a hadsereg kötelékéből.

DIAGNÓZIS

— Szegény barátom, az ön anyósa nagyon rosszul van...

— Drága doktor úr, úgy kezelje, mintha a saját anyósa volna...

KRITIKUS VENDEG

— Meg teszik elégedve lenni a frizurával?

— Nem. Nyírja hosszabbra...

Belga
kristály

TÜKRÖK

Modern
matt

ÜVEGEK

CSISZOLT ÜVEGEK

legjobb minőségben és legolcsóbb árban

PINTÉR & CO. cégnél

Arad, Str. Ioan Calv n 39

Mit kíván Beius iparossága a betegsegélyzőtől?

A bihormegyei kisváros iparosai helyi gyógyszerkiszó galást és fogorvost követelnek, mert lehetetlen állapot, hogy a három paikával és fogorvossal is bíró kisváros iparosai Oradeára legyenek utalva

Beius városának mintegy 250 iparosa van. Természetesen a legnagyobb részük alkalmazottakkal dolgozik, de ma már a munkaadó iparos is betegsegélyző tag. Nem volna ez hiba, ha a betegsegélyző nemcsak a horribilis járulékokat követelné, hanem annak ellenében teljesítené az iparosok szerény kérését. Mindeztideig a kérések csútt fűlekre, a személyes intervenciók zárt ajtókra találtak.

Pedig ezek a kérések nem olyan nagyok, hogy azokat teljesíteni ne lehessen.

Beius Oradeától 62 kilométernyire van, nem is beszélve Vaskóhról, amely 90 kilométer távolságra fekszik. Természetes, mindket helyen van orvos a betegsegélyzőnek, iger ám, de ezeknek az orvosoknak nem áll módjukban más gyógyszert adni a betegeknek, csak azt, amit nekik a betegsegélyző küld.

Beius iparosai eddig csak kértek, de most már

követelik a betegsegélyzőtől, hogy adjon gyógyszertárat, mert hiszen van itt három is, csak egyezték meg velük, hogy az orvos által kiutalt betegsegélyző-recepteket itt helyben, ha szükség van rá, azonnal készítsék el.

Ajánljuk versenyen felülmúló géphajtó- és tömítő-köteleinket,

malom- és transport hevedereinket. Kókusz-szőnyeg, labtörő, grádi, butorszővet, plüss, trik, butorugó, mindentéle kárpitoskellek. Zsák, zsineg, kötel, ponyva, tömlő, kender, len, és juta gyártmányok

Schönberger és Grünstein R. T.

Arad, új Neuman ház

Azt hisszük, hogy kb. 100 km. távolságban elérne egy fogorvos is, hogy ne kelljen azoknak, akiknek szükségük van rá, egy fogkezelésért Oradeára, esetleg többször is be-menni, akkor, amikor fogorvos is van Beiuson. Ha jól szamitanának, a fogorvosnak nem kellene annyit fizetni, mint amennyibe az esetleges többszöri beutazás kerül.

A betegsegélyző tisztviselői alighanem zaklatják a munkaadókat. Elhiszem, hogy nem fizetnek rendesen, nehezek a kereseti viszonyok, de Beiuson nagyon sokan vannak, akik azt hozzák fel mentésükül: Ha fizetnek, elvárom azt is, hogy kapjak valamit.

Próbálja meg az oradeai betegsegélyző, és orvosolja a jogos kívánságokat és csak aztán küldjön ki Beiusba inkasszánsokat. Hatha több eredményt fognak elérni...

SOLYOS GYANUSITAS SAMOIL SENATOR, A BUCURESTI-ORSZAGOS IPAROSVEZÉR ELLEN

Az egész erdélyi sajtót bejárta a hír, hogy Erdély és a Bánság egész sorozat városát szélhámosok járták be, akik kisebb-nagyobb összegekért a Meritul Comercial si Industrial rendjei valamennyi osztályait áruházták. Elterjedt hírek szerint az is elfordult, hogy azok, akik vásároltak a bucaresti-i uraktól, pontosan meg is kapták, amit vásároltak...

A rendjel-ügyben kompromittált egyik ilyen ismeretlen úr személyéről a „Curentul” c. fővárosi lap megállapította, hogy Samoil Sándor szenátor, az országos kisiparosvezérrel azonos. A bucaresti-i lap szerint Samoil volt az, aki árusította a Bánságban a rendjeleket. A lap szigorú vizsgálót követel.

JOSZIVUSEG

— Miért alkudtál olyan elkeseredetten a szabónál? Ahogy én téged ismerlek, egy vasat se fizetsz az új felöltőért.

— Jól ismered, de én mégsem akartam, hogy olyan sokat veszítsen szegény.

kelő úr kísértette el magát vele a luhacsovidi erdőből és meghagyta, hogy hívja el hozzá a bírót. „Mondd meg a vendégednek, — főrmédt Milosra a bródi bíró — hogyha valamit akar tőlem, jöjjön el hozzám. Ide az út éppen olyan hosszú, mint innen hozzád!” Szaladt a goromba üzenettel Mátyáshoz Milos, de a király újra visszazavarta. Kelletlenül mégis rászánja magát a bíró, hogy elmenjen Milos rozoga viskójába, de annyi fáradságot már nem vett magának, hogy tisztos gúnyát öltöszön. Piszkos kötényben állított be Mátyáshoz, aki alaposan lehordta. Megparancsolta neki, hogy gondoskodjék számára szekerről és azzal búcsúzott el. Így: „Egy év múlva majd visszajövök és akkor megkeserülök, hogy kétszer kellett izennem érte.”

Igy is lőn. Egy év múlva, amikor apósával már kibékült és amikor Morvaországot is birodalmához csatolta, 1469-ben visszajött Bródba. Fényes csapat élén. Ezüst lószerszáma ragyogott a napfényben. Abban a királyi palotában szállt meg, amely falai között látta már II. Istvánt 1273-ban, Vencel cseh királyt hét évvel később, Zsigmondot 1421-ben és a morva őrgrofik közül Jánost és Jostot. Először dolga volt magához hivatni a derék Milost. Gardagon megajándékozta, nemesi rangra emelte, diszes házat építtetett részére és örök időkre felmentette minden adófizetési kötelezettségtől. Aztán elhívatta a bírót. Csúnyán lehordta, elmozdította tisztából és elrendelte, hogy ezentúl suhasem választható bródi bírónak a vargák céhének valamely tagja.

Mátyás parancsát be is tartották Bródba.

A NYAR MARI, EMM ROZ BRODOT,

Hospodár-hoz küldöm

attesen, vegyileg tisztítani.
Arad, Strada Stroescu 13.
es Strada Emnescu 3

UZLET

Kohnnak végre vevője van.

— Hogy ez a vacak? — kérdezi.

— Harminc.

— Huszat adok érte.

— Dögöljek meg, ha huszonötön alul adhatom.

Vevő szó nélkül kimegy a boltból. Kohn utána rohan:

— Jöjjön vissza, kérem, meg akarsz dögölni...

IN DER SCHULE

„Welches ist der sicherste Weg, um Milch vor dem Sauerwerden zu bewahren?”

„Sie in der Kuh lassen, Herr Lehrer!”

AGGLEGENY

— Hallom, minden este a kis özevagnél vagy. Miért nem veszed feleségül?

— Látod, erre magam is gondoltam. De hol töltöttem akkor az estéimet?

SZEMÉREM

— Ha már van pofája, hogy kolduljon, tegyél rá ne legyen részeg!

— Mit csináljak, Nagysága? Ha nem vagyok részeg, nincs pofám hozzá, hogy kolduljak.

Iparostársaim figyelmébe

Bármennyű nyomtatványokat a legszebb és legmodernebb kivitelben, a lehető legolcsóbb áron csakis nálam szerezhetik be.

REINER-nyomda, Arad

Bulevardul Regina Maria 17.

Videki megrendeléseket pontosan és gyorsan elintézek

Miért nem lehet Bródban közel ötszáz év óta vargából bíró?

Érdekes Mátyás király-legendát elevenít fel Paál Jób jónévű magyar újságíró egy napokban megjelent cikkében. A Brunn közelében lévő Brod nevű városkát — írja a cikk — Ungarisch-Brod-nak hívják. Ez a megjelölés, amely „magyar”-nak minősít egy ősi morvaországi helységet, még két másik Brunn-környéki városkánál, Ostranál és Hradisnál is szerepel. A megjelölésnek kétségtelenül történelmi vonatkozásai vannak. Ilyen vonatkozás a bródi Mátyás király-legendája is.

A Brod környékén elterjedt hagyomány szerint Mátyás magyar király egyszer az erdőben egyedül érkezett a városkához és egy Milos nevű földművelő házában pihent meg. Milos nyomtan tisztában volt vele, hogy igen előkelő úrral lehet dolga, de azt álmodni sem merte, hogy a magyarok igazságos királyát látja vendégül egyszerű házában, a város kapuján kívül.

Reggel aztán Mátyás azt az utasítást adta Milosnak, hogy menjen a városba és hívja ki hozzá a bírót. Szaladt Milos a tornyos tanácsházba, de a bírót nem találja ott. A bródi bíró ebben az évben — 1468-at írtak akkor Letoda krónikája szerint — a vargák céhéből került ki. Keveset törődött a polgárok dolgaival és inkább a műhelyében akadt rá. A derék bíró hatalmas kádban éppen bőrt puhított. Milos elmesélte neki, hogy egy igen elő-

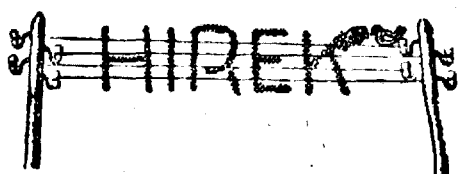
Sohasem lett itt többé vargából bíró. — fejezi be érdekes elbeszélését Letoda, aki „Bród királyi város szindikusanak” írja magát.

Azt mondja nekem Hauerland igazgató úr, aki most írja meg városa történetét:

— Háromszor volt Mátyás király Bródban. 1468-ban, 1469-ben és 1470-ben. A királyi kastélyban lakott és itt fogadta a különböző küldötségeket. A város privilégiumait megerősítette, birtokot adományozott a dominikusoknak, akiknek abban az időben már fennállott hatalmas klastromuk. Emléket annyira tiszteltük, hogy még ma is igen sokan Mátyásnak kereszteltetik újszülött gyermekeiket.

Van egy legenda arról is, hogy élt a környéken egy gyönyörű morva leány, akibe szerelmes volt a király és még ma is akadnak családok, amelyek azt tartják magukról, hogy Mátyástól származnak. Hogy mi igaz ebből a legendából és mi a költészet benne, azt persze bájos megállapítani. Bizonyos azonban az, hogy Mátyás király három évben egymásután kereste fel Ungarisch-Brodot — amelyet akkor a latin írással Huno-Brodensisnek neveznek — és itt nagyon jól érezte magát. A közelben volt egy kastélya is, ahol sok vidám napot töltött. Nedele-nek, Vigvár-nak nevezik ma is még a falut, ahol vadászkastélya állt. Szarvasbőgés idején kergette a vadat, amelyben ma is felette gazdag az egész vidék. Innen ment Bécsbe, ahol kilehelte nemes lelkét...

... A morva hegyek között ma is élnek a legendák, amelyek apáról-fióra hirdetik Hollós Mátyás igazságos cselekedeteit.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves kötéseknek árenda.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industrişilor-Iparos Otthon.

ÜNNEPI VACSORA A KITÜNTETETT ARADI IPAROSOK TISZTELETÉRE

E hó 8-án, vasárnap este nyolc órai kezdettel a Meritul Comercial si Industrial éremmel kitüntetett iparosok tiszteletére többszáz terítékes bankettet ad az aradi Iparos Otthon. Arad iparossága is ünnepelni akarja az érdemeket, amiket a magas királyi kegy kitüntetésre méltatott. A bankettet az Aradi Iparos Kultúrház nagytermében, jó idő esetén az Iparos Otthon hangulatos kert-helyiségében tartják. Bankettjegyek az Otthon emeleti irodájában kaphatók.

ERDELYI SZERZŐ KÖNYVE A SZÖVETKEZETI MOZGALOMRÓL

Oberding József György dr. ismert közgazdasági írónak a napokban értékes tanulmánya jelent meg, melyben a modern szövetkezeti mozgalom kialakulásával, történetével és közgazdasági szerepével foglalkozik. Mivel a magyar szövetkezeti irodalom, sajnos, meglehetősen szegény, különös örömmel kell üdvözlőnk az erdélyi szerző művét, melyet mindenkinek a figyelmébe ajánlunk, akit érdekel a szövetkezeti kérdés. A könyv részletes méltatására még visszatérünk.

FELMENTESSEL VÉGZÖDÖTT A WEISZ SIEGFRIED ARADI SÜTŐMESTER ELLEN INDÍTOTT JEGYZŐKÖNYV-HAJLSZA.

Weisz Siegfried aradi pékmester ügyét tárgyalta a napokban az aradi törvényszék Petrescu —Herb-tanácsa. Még 1932-ben elrendelte a kormány, hogy csak egységes lisztből szabad kenyert sütni. A rendelet megjelenése után Detesán János rendőrkormányzó jegyzőkönyvet vett fel Weisz Siegfried pékmester sütődjében, amely szerint nem használtak ott fel egységes lisztet a kenyérsütéshez. Az aradi járásbírósg tárgyalta elsőfokon az ügyet. A sütőmester jogi képviselője alaki kifogást emelt, amennyiben arra hivatkozott, hogy a törvény értelmében ilyen jegyzőkönyvet csak rendőrigazgató, vagy rendőrinспекtor vehet fel, a rendőrkormányzó tehát túllépte hatáskörét. A járásbírósg felmentette a péket, mire felebbezés folytán az ügy a törvényszék elé került. Itt az ügyvéd arra is hivatkozott, hogy az egységes kenyérlisztéről szóló rendelet megjelent ugyan, de egységes lisztet akkor még nem lehetett kapni. A törvényszék jóváhagyta az elsőfokú ítéletet és megszüntette a Weisz Siegfried ellen indított eljárást.

— Ellenőrzik az alkalmazottak szabadságidejét. A munkaügyi minisztérium utasította a munkaügyi felügyelőségeket, hogy az alkalmazottaknak a törvény szerint járó szabadságokat fokozottan ellenőrizzék abból az szempontból, hogy nem éri-e sérelem őket. E célból július elején a kereskedelmi és ipari vállalatok kimutatást kellett készítsenek amelyen feltüntetik alkalmazottaikat és azt, hogy kit mikor és mennyi időre szabadságra küldték. Az összeállítást egyúttal az irodahelyiségekben, vagy munkahelyeken is ki kell függeszteni, hogy mindenkinek módjában legyen azt megtekinteni. A kimutatást a munkaügyi felügyelőség továbbítja a minisztériumnak, amely ellenőrzést gyakorol afelől, hogy a törvény idevonatkozó pontjait betartják-e a vállalatok.

— Az aradi pénzügyigazgatóság délután is tart hivatalos órákat. Néhány nappal ezelőtt vezették be a pénzügyigazgatóság behajtási osztályán a nyáron szokásos hivatalos órák rendszerét. A kivetési igazgatóság vezetői idegenkedtek a megrövidített munkarend életbeléptetésétől és az igazgató kérdést intézett a minisztériumhoz aziránt, hogy a nyári időrend a pénzügyigazgatóságra is vonatkozik-e. Miután mindezekig válasz nem érkezett a minisztériumból, Caba Gyula igazgató elrendelte, hogy a kivetési pénzügyigazgatóságon ezentúl is minden délután kell hivatalos órát tartani.

ZU KOSTSPIELIG

„Ich weiss gar nicht, was ich meiner Frau zum Geburtstag kaufen soll.“
„Frag' sie doch selber.“
„Das ist mir zu teuer.“

— Keleti nemzetközi mintavásár Lembergben. A XIV-ik keleti nemzetközi mintavásárt ez év szeptember 1—16-ika között tartják Lembergben. A vásár részvételi feltételei megtudhatók az aradi Kereskedelmi és Iparkamaránál.

DAS MODELL

„Was stellte das Gemälde dar, zu dem Modell gestanden bist?“
„Kleopatra und die Schlange.“
„So? Und wer ist zur Kleopatra Modell gestanden?“

— Egy japán gyár egy hajórakomány téniszrakettet küldött Angliába. Az angolok. mielőtt a hajó megérkezett volna, anyira felemelték a vámot, hogy egy rakettre hat schilling vám esett volna. Miután a japán téniszrakettek minősége a hat shillinges vámot nem bírta volna el, a gyár azt az utasítást adta a hajó kapitányának, hogy az egész rakományt dobassa a tengerbe.

EVFORDULÓ

— Holnapra levágom a kövér kacsát.
— Miért éppen holnapra?
— Hát nem tudod, hogy holnap lesz tizedik éve boldog esküvőnknek?
— Igen? De hát tehet arról az a szegény kövér kacsát?

— Parkett acélforgácsot is fog gyártani a Sodronyipar Rt. A múlt év folyamán, mint ismeretes, Bucurestiben megalakult Románia első parkettacélforgács-gyára. Tekintettel arra, hogy ezáltal egy új iparágat honosítottak meg az országban, a szakmai kereskedelmi körök a legjobb fogadtatásban részesítették a legújabb hazai gyártmányt. Az új cikk, úgy látszik, jövedelmezőnek is bizonyult, mert a Sodronyipar Rt. — mint értesülünk — közeljövőben a parkettacélforgács gyártását is megkezdi. Az új versenytársnak a piacon való megjelenése előre láthatólag le fogja verni az árakat, amíg — egyik holló nem vájja ki a másik szemét, — a két versenytárs kartellbe nem lép...

Rostschutzfarbe KAMPF
dem
HELLONIUM ROSTE

hochqualitatives Produkt für:
Grund- und Deckanstrich
in allen Farben.

Man verlange Spezialangebot **HEL-LA** Chemisches Laboratorium ARAD.

A NEMESSEG KÖTELEZ

Arisztid gróf vicceket mesél a kaszinóban.
— Nem écktem, — jegyzi meg a tizedik vicc után Tassilo, — miért hachapod el mindig a poénokat?
— Azécht, kéchlek, mecht nem hagyom magam kinevettetni.

Kampf dem Roste!

Rostschutz mit HELLONIUM
Rostschutzfarben.

Die Bedeutung, die der Rostschutz für die Erhaltung von Eisenkonstruktionen besitzt, wird immer mehr von weiteren Kreisen anerkannt, denn die Verluste, die durch den Rostfrass entstehen, sind ausserordentlich hoch. Die in der ganzen Welt durch Korrosion entstehenden Verluste übersteigen z. B. die gesamte Metallproduktion Englands.

Ein hochwertiger Eisenschutz besitzt daher eine enorme wirtschaftliche Bedeutung. Dies insbesondere in unserem Lande, wo bisher wohl Minimum, nicht aber vollwertige Rostschutzfarben in Gebrauch waren. Die HELLONIUM Rostschutzfarben, die ein hochwertiges Produkt darstellen, füllen daher eine empfindliche Lücke aus.

Man unterscheidet bei Rostschutzanstrichen zwischen dem Grundanstrich und den Deckanstrichen. Der Grundanstrich hat den Zweck, eine konservierende Wirkung auszuüben, weshalb er hervorragende rostschützende Wirkungen besitzen muss. Die Deckanstrich hingegen soll den Grundstrich gegen atmosphärische und chemische Einflüsse schützen, weshalb er eine andere Zusammensetzung haben kann.

Für den Grundanstrich steht seit langer Zeit Minimum in Verwendung, während für den Deckanstrich andere Mineralfarben in Frage kommen.

Die HELLONIUM-Rostschutzfarben sind hochqualitative Rostschutzprodukte und eignen sich sowohl für den Grundanstrich, wie auch für den Deckanstrich, denn sie besitzen neben den hervorragenden rostschützenden Wirkungen auch grosse Widerstandsfähigkeit gegen äussere Einflüsse.

Weiterhin sind sie vollkommen ungiftig, trocknen gut und geben schöne, elastische Oberflächen, die nicht abblättern. Sie haben auch eine grössere Deckkraft, als die anderen Produkte, so dass sie im Gebrauch ganz ausserordentlich billig sind.

Diese Billigkeit ist vor allem für Konstruktionswerkstätten, Spengler, Schlosser, Dachdecker, Maler, von grosser Bedeutung, aber auch die sog. grossen Kunden, wie Maschinenfabriken, Fabriken, Eisenbahn- und Brückenbaugesellschaften, sowie Behörden, können an den billigen Preisen, bei bester Ware, nicht achtlos vorübergehen. Nicht zuletzt auch die Bauern, die ihre Eisenzäune gegen den Rostfrass ebenfalls schützen müssen.

Die HELLONIUM-Rostschutzfarben, die fertig zum Gebrauch in den Handel kommen, werden fortlaufend in allen gewünschten Farbennuancen hergestellt.

Aradi Iparosok Temetkezesi Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutor de Inmormantare a Industrişilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restanță cu cotizațiile lor, să achite restanța in interesul lor propriu, fiindcă in conformitatea §-ului 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Cotizațiunile sunt scedente după următorii membri decedați:

In grupa „A“ csoportban: 782 sz. Adalbert Bíró Béla.

In grupa „B“ csoportban: Urban Helstern Urbán.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Directiunea Grupelor de Inmormantare a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin prezenta comunică cu asociații, că cotizațiunile de dces sunt scadente până la numărul curent:

In grupa I. csoportban 700.

In grupa II. csoportban 793.

Az aradi Iparosok Temetkezesi Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralekban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megcsúsznik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa „A“ csoportban: 782 sz. Adalbert Bíró Béla.

In grupa „B“ csoportban: Urban Helstern Urbán.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezesi Csoportjai igazgatósága ezuton közli i. t. tagjaival, hogy a halálozási járulékok a következő számonkig esedékesek:

In grupa I. csoportban 700.

In grupa II. csoportban 793.